LRKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

No. 29. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912 KETVIRTADIENIS, LIEPOS-JULY 17, 1941 VOL.-METAI XXV

VISKAS EINA PAGAL PLANĄ-SAKO NAZIAI

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Liepos 5-6 dd. Marianapolyje, Thompson, Conn., Conn., įvykęs 10-tas metinis Amerikos Lietuvių Katalikų Studentų ir Profesionalų Seimas priėmė gražių rezoliucijų ir nutarimų savo organizacijos ir visos mūsų tautos reikalais. Pažymėtina rezoliucija skatinanti auginti sąjungą organizuojant naujas kuopas ir gyvinant visų kuopų veikimą.

Kaip jau pats vardas parodo, sąjunga stengiasi suvienyti gausingą Amerikos lietuvių katalikų studentiją ir profesionalus Bažnyčios ir tautos gerovei. Vienur kitur veikia gausingos kuopos, bet dar daug yra vietų, kur dirvonai pūdymauja ir lietuviai studentai bei profesionalai jokio ryšio neturi, jokio veikimo neparodo.

Lietuvių visuomenė gali tikėtis sau vadų ir veikėjų tik iš tų inteligentų, kurie dar mokyklos suole pradeda domėtis ir sielotis jos reikalais. Kitaip iš lietuvių tarpo kilę inteligentai nuplaukia su "gyvenimo srove" ir žūsta mūsų visuomenei, mūsų organizacijoms ir pačiai lietuvybei. Studentų ir Profesionalų Sąjunga yra labai reikalinga ir ji verta visų mūsų veikėjų visokeriopos paramos. Deje, sąjunga nuo pat savo įsikūrimo leidžia žurnalą "Studentų Žodis", kuris šiuo laiku yra stambiausias ir įdomiausias lietuvių žurnalas Amerikoje.

Rugpiūčio 7-tą Marianapolyje, Thompson, Conn., įvyks visuotinas Katalikų Federacijos Kongresas.

Gyvename laikus, kada gyvas susipratęs lietuvis negali rankas sudėjęs ramiai sėti ir nieko neveikti.

Lietuvoje tūkstančiai naujų gyvybių krinta ant tautos laisvės aukuro. Jos žūsta, kad dabartinės ir ateinančios kartos turėtų laisvę ir geresnį būvį.

Lietuva vėl nusiaubta karo viesulo, jos miestai ir kaimai išdeginti, apgriauti. Gyventojai apiplėšti. Badas ir skurdas žiūri jiems į akis.

K. F. Kongresas svarstys būdus ir priemones, kaip padėti Lietuvai jos kovoje už savo laisvę nepriklausomybę, padėti jai materialiu žvilgsniu.

Organizacijos, draugijos, kuopos ir įvairios organizuotos grupės siųskite savo atstovus į šį kongresą.

Mūsų darbo ir pasišventimo laukia Lietuva, laukia Amerikos lietuvių visuomenės reikalai.

Daugiau ir daugiau ateina žinių apie pasibaisėtinus įvykius Lietuvoje. Pasitraukdami raudonieji papildė baisių niekšyščių. Jie stengėsi kaip galint daugiau sunaikinti kraštą, kaip galint daugiau išžudyt gyventojų, ypatingai nepalankių raudonajam režimui. Nuo žiaurios bolševikų rankos nukentėjo netik inteligentija, bet ir ūkininkai ir darbininkai. Ims daug laiko, iki suvis raudonųjų padarytos žaizdos, iki bus išlygintos moraliai ir materialiai nuostoliai.

VISA LIETUVA BAISIAI NUTERIOTA

DAUG MIESTŲ IR KAIMŲ VISIŠKAI SUNAIKINTA.—MARIJAMPOLĖ SUDEGINTA.—VILKAVIŠKY IŠLIKO TIK BAŽNYČIA IR KELI NAMAI

RAUDONASIS KRYŽIUS PRAŠO GELBĖT TŪKSTANČIUS ŠEIMŲ, LIKUSIŲ BE MAISTO IR PASTOGĖS

Vokiečiai Lietuvius Sukilėlius, Kovojusius Prieš Bolševikus, Nuginklavo Visoj Lietuvoj Įvestos Maisto Kortelės

(Iš patikimų šaltinių Europoje telegrafu gautos žinios)

Iki šiol susisiekimas su Lietuva dar negalimas nei telegrafu nei laiškais, todėl smulkesnių ir pilnesnių žinių apie pastaruosius įvykius negalima gauti.

Kaip jau anksčiau spaudoje buvo pasirodžiusios žinios, sukilimas įvykęs birželio 23 dieną. Sukilėliai didvyriškai, veik su plikom rankom užėmė Kauną, Vilnių ir kitus Lietuvos miestus ir tuojau pat paskelbė nepriklausomybės atstatymą.

Taip pat išleista eilė patvarkymų, panaikinančių bolševikų Lietuvoje įvestą netvarką. Vienu iš tokių patvarkymų panaikinami bolševikų Lietuvoje įvesti sovchozai, kurie valdžios dvarų pavydale buvo naujoviška baudžiava Lietuvos žmonėms.

Sukilėliai paskelbė naują vyriausybę su Lietuvos Pasiuntiniu Vokietijai Škirpa priešakyje. Į šią vyriausybę įeina Užsienio Lietuviams Remti Draugijos pirmininkas adv. Rapolas Skipitis, buvęs kariuomenės vadas generolas Stasys Raštikis, buvęs mergaičių "Aušros" gimnazijos mokytojas ir iki bolševikų okupacijos Vytauto Didžiojo Universiteto lektorius Juozas Ambrozevičius, Žemės Ūkio Akademijos Dotnuvoje profesorius Balys Vitkus, savo laiku lankęsis Jungt. Amerikos Valstybėse, ir buvęs Lietuvos Banko direktorius Vytautas Statkus.

Prieš pat rusų-vokiečių karą bolševikai išgabeno iš Lietuvos kelias dešimtis tūkstančių inteligentų ir ūkininkų ištisomis šeimomis, kurių tarpe išgabenti Kazys Bizauskas, Voldemaras Čarneckis, generolas Nagius-Nagevičius.

Visa Lietuva baisiai nukentėjusi. Daug miestų ir kaimų visai sunaikinti. Vilkaviškyje liko tiktai bažnyčia ir keli namai, Marijampolė stipriai apdegė.

Lietuvos Raudonasis Kryžius šaukiasi pagalbos, nes tūkstančiai šeimų dėl bolševikų okupacijos ir karo audros yra likusios be maisto ir pastogės.

Škirpa ir Skipitis tuo tarpu tebėra Berlyne. Atrodo, kad vokiečiai sukilimo faktą lyg tai ignoruoja, teskelbdami, kad Lietuvos gyventojai jų k a r i u s su džiaugsmu sutikę. Iš Lietuvos sukilėlių ginklai atimti, o vokiečių intencijos atžvilgiai bent dabar dar nežinomos.

BOLŠEVIKAI PASITRAUKDAMI IŠ LIETUVOS NUŽUDĖ VYSKUPĄ STAUGAITĮ IR KETURIOLIKĄ KUNIGŲ

Trūksta Įvairių Profesijų Žmonių.—Pašalinta Rusų Kalba iš Mokyklų.—Ragina Ūkininkus Vieni Kitiems Talkininkauti Ūkio Darbuose.—Pasirodė Šiltinė.—Grąžina Lietuvius Kalinius iš Mnsko Kalėjmo.

Bėgdami bolševikai, jau paaiškėjusiomis žiniomis, nužudė 15 lietuvių kunigų, kurių tarpe yra vyskupas Staugaitis, kanauninkas Maciejauskas ir kiti.

Lietuvoje labai trūksta gydytojų, agronomų bei inžinierių. Tų specialybių žmonės valdžios kviečiami registruotis ir užimti kuo skubiausiai vietas.

Vyriausybė iš mokyklų prašalino rusų kalbą ir įvedė visose mokyklose prieš bolševikų okupaciją dėstytas kalbas. Aukštosios mokyklos paskelbė visų studentų ir profesorių perregistravimą.

Lietuvos Žemės Ūkio rūmai kviečia ūkininkus vieni kitus talkininkauti, kad bendromis jėgomis nudirbti ūkio darbus ir tokiu būdu išvengti darbo jėgos ir įrankių padarinių.

Lietuvoj vietomis pasirodė šiltinė.

Minsko kalėjime rasta nemaža lietuvių kalinių, kurie padedant vokiečiams jau vyksta Lietuvon.

Dr. Pranas Ancevičius

LRKSA NAUJŲ NARIŲ VAJAUS EIGA

WILKES-BARRE RAJONE PRIRAŠYTA VIRŠ 10 APLIKANTŲ

Praeitą savaitę generalinio organizatoriaus Pr. Katiliaus ir vietinių Wilkes-Barre rajono veikėjų pasidarbavimu, prirašyta virš 10 naujų narių ir gauta keliolika pasižadėjimų už kelių savaičių įsirašyti.

Šią savaitę gen. organizatorius darbuojasi Šv. Marijos lietuvių parapijos ribose, Kingstone, kur klebonauja darbštus ir energingas ilgametis LRKSA narys kun. J. V. Inčiūra. Darbuojasi kartų su vietiniais kuopų darbuotojais. Manome, kad pasekmės Kingstone ir Edwardsville bus neblogiausios, nes vietinės kuopų darbuotojai yra organizacijos veteranai ir pasiryžę pavyti ir pralenkti kitas kuopas.

Massachusetts apskritis jau beveik išpildė nustatytą kvotą, o New York ir New Jersey apskritis užima antrąją vietą, bet nepertoliausia stovi ir Ketvirtoji Penna Apskritis, būtent, trečioje vietoje. Bet kadangi susidomėjimas yra toks didelis, ir nauji aplikantai rašosi, tai netrukus 4-toji Penna apskritis gali atsistot pirmoje vietoje.

O kaipgi su kitomis apskritimis? Juk ir jos nepasiduos ir tiktai vajui užsibaigus pasirodys, kurios apskritys bus pirmesnės.

"Auksinio Aruodo" lenktynės taip atrodo: Pirmoje vietoje Mass. apskritis; antroje — New York ir New Jersey apskritis; trečioje—4-toji Penna apskritis; ketvirtoje—1-moji Penna apskritis; penktoje—Ohio apskritis; šeštoje—Pittsburgh apskritis; septintoje — Chicago apskritis; aštuntoje—Wisconsin apskritis ir devintoje—Conn. apskritis.

Vienok, jei tik su pasirįžimu darbuosis, tai apskričių vietos greit ir žymiai gali pasikeisti.

Tad vajaus darbuotojai, visi į darbą, ir nepasiduokime viens kitam, nes orui atvėsus, darbams pagėrėjus, dirva bus labai gera. Tiktai visi į darbą!

BIRŽELIO MĖNESĮ PAGAMINO 1,476 LĖKTUVUS

Washington.—Liepos 10-tą produkcijos vadovybė paskelbė, kad nežiūrint streikų birželio mėnesį pagaminta 1,476 lėktuvai, tuo tarpu gegužės mėnesį buvo pagaminta 1,334, arba 142 mažiau.

Tas parodo, kad U. S. lėktuvų gamyba didėja su kiekvienu mėnesiu.

AMERIKA UŽĖMĖ ISLANDIJĄ

Washingtonas.—Prezidento Roosevelto įsakymu, liepos 7-tą U. S. laivyno jėgos užėmė Islandijos salą.

Islandija priklauso Danijai, kuri yra vokiečių okupuota.

Salos oficialai ir gyventojai Amerikos žygį sutiko su entuziazmu. Jie žino, kad Amerika ateina juos globoti prieš nazius ir jų agresiją.

Amerikos žygį palankiai sutiko ir Anglija, kuri dabar turės galingą talkininką prieš nazių submarinus ir lėktuvus. Dabar Amerikos ir Anglijos laivynai galės patikrinti saugesnį pristatymą Anglijai karo reikmenų.

Kaip paprastai, naziai ir italai gazdina Ameriką, kad tokie žygiai veda prie neišvengtinų konfliktų.

JUNGT. VALSTYBIŲ MILITARĖS JĖGOS ŽYMIAI AUGA

Washingtonas. — Liepos 14-tą paskelbta, kad dabartinė U. S. ginklų gamyba jau viršija 1917 metų gamybą. Be to, ir kareivių kur kas daugiau. 1917 balandžio mėnesį ši šalis turėjo 133,000 reguliarių kareivių, 67,00 nacionalės gvardijos, 77,000 laivyno aficierius ir kareivius ir 13,-600 marinų korpusuose. Dabar turi 1,448,500 sausžemio kareivių, 273,096 laivyno kareivių, 54,342 marinų korpusuose.

AMERIKOJE DIRBA 51,647,000 ASMENYS

Washington.—Liepos 9-tą konferencijos taryba (conference board) paskelbė, kad šių metų gegužės mėnesį Jungtinėse Amerikos Valstybėse dirbančių skaičius pasiekė 51,647,000 asmenų. Tai aukščiausia dirbančių žmonių skaitlinė U. S. istorijoje. Palyginus su balandžio mėnesiu, dirbančių skaičius pakilo 1,442,-000 asmenimis, o palyginus su pereitų metų gegužės mėnesiu, pakilo net 5,381,000.

Vis dėlto, nežiūrint tokių pagerėjimų, šioje šalyje dar randasi 4,000,000 bedarbių.

KALBA APIE KARO PABAIGĄ

Londonas.—Liepos 14tą Anglijos armijos tarybos narys maršalas Ironside pareiškė, kad karas gali užsibaigti dug greičiau, negu daugelis mano.

"Ačiū Dievui, Amerika už mūsų pečių. Po Dunkirko aš pasiunčiau Amerikai atsišaukimą dėl karo reikmenų ir netrukus gavome 900,000 Springfield šautuvų ir virš 160,000,000 "rounds" amunicijos. Tomis reikmenimis tuo momentu Anglija galėjo apsiginti"

Kauno radijas tebeskelbia laikinosios administracijos įsakymus, nurodymus, bei paskyrimus. Visoje Lietuvoje įvestos maisto kortelės.

STALINO LINIJA JAU SUTRUPINTA KELIOSE VIETOSE

LENINGRADAS, MASKVA IR KIEVAS PAVOJUJE

MASKVA SAKO NAZIAI JAU PRARADĘ MILIJONĄ KAREIVIŲ

Liepos 9-tą Maskva paskelbė, kad šiaurinės Gudijos fronte raudonieji sunaikino du motorizuotus nazių regimentus. Priešas esą pasitraukęs atgal paliekant šimtus nukautų ir sužeistų. Raudonųjų lėktuvai taip pat stipriai išbombordavo Suomijos sostinę Helsinkį. Bombos apgriovė ištisus miesto kvartalus. Tuo tarpu Berlinas paskelbė, kad visu šiauriniu frontu kovos eina vokiečių naudai. Vokiečiai užėmę seną rusų miestą Ostrov, kurs randasi prie Latvijos sienos, ir gerokai pasislinko Leningrado pusėn. Suomijos-Sovietų 200 mylių fronte vokiečių ir suomių jėgos irgi pasivarė arčiau Leningrado ir Kandalakšos. Vokiečių jėgoms šiame fronte vadovauja generolas Nikolaus von Falkenhorst, kurs vadovavo Norvegijos ir Danijos užėmimo kampanijose. Anglų lėktuvai bombordavo vokiečių gazolino dirbtuves Leuna mieste, kurs randasi netoli Leipcigo.

Liepos 10-tą Maskva paskelbė, kad 300 mylių fronte, kurs gina Maskvą ir Leningradą, raudonieji sunaikino nazių diviziją iš 12,-000 kareivių, taip pat sunaikino 40 kanuolių ir daug kitokių reikmenų. Berlinas gi paskelbė, kad viena vokiečių armija žygiuoja Estijos sostinės Talino link, o kita Leningrado. Suomijos-Sovietijos fronte vokiečiai ir suomiai užėmė raudonųjų tvirtovę—Salla miestą. Netoli Bristol vokiečių lėktuvai nuskandinę vieną anglų tankerį ir 4 prekinius laivus, viso 21,000 tonų talpos. Jų lėktuvai taip pat išbombordavo Hull, Folkestone, Great Yarmouth ir Middlesbrough miestus. Anglų lėktuvai išbombordavo Sicilijos miestą Syracuse ir Naples. Italų žiniomis, Naples mieste žuvo 14 asmenų, sužeistų 30.

Liepos 13-tą Anglija ir Sovietų Rusija pasirašė savitarpės pagalbos paktą. Dviejų straipsnių sutartyje abi pusės pasižada teikti pagalbą kare prieš Vokietiją ir nedaryti atskiros taikos. Manoma, kad šis paktas sustiprins anglų pasitikėjimą Sovietų Rusija. Iki šiol anglai vis bijodavo, kad bolševikai nepaprašytų taikos ir vėl nesusibičiuliautų su naziais ir neišeitų bendrų frontu prieš demokratijas.

Maskva ir Berlinas giriasi laimėjimais.

Liepos 13-tą Maskva paskelbė, kad paskutinių 48 valandų laikotarpiu naziai 'apčiuopiamų' rezultatų neatsiekę. Prie Vitebsko raudonieji stipriomis kontratakomis sulaikę priešo pirmynžangą, o Besarabijos fronte sunaikinę priešo tankų regimentą.

Darydama 3-jų savaičių karo apžvalgą Maskva paskelbė, kad raudonieji išlikvidavę 1,000,000 nazių kareivių, o patys praradę 250,000; sunaikinę 2,300 priešo lėktuvų, o patys praradę 1,900; sunaikinę 3,000 priešo tankų, o patys praradę 2,200.

Vienok vokiečiai paduoda visai kitokią "istoriją". Jų komunikatai trumpi, dažniausia susideda tik iš kelių žodžių, kad "karo eiga vyksta pagal nustatytą planą".

Paskutiniai vokiečių pranešimai sako, kad raudonųjų apsigynimo linijos smunka, kad jų armijos nesulaikomai artinasi prie trijų didžiausių miestų ir svarbiausių centrų — Leningrado, Maskvos ir Kievo. "Panzerinės" vokiečių divizijos jau keliose vietose sutriuškino Stalino tvirtovių liniją. Raudonųjų nuostoliai užmuštais, sužeistais, nelaisviais ir karo reikmenimis auga su kiekviena diena. Anot Berlino, raudonoji armija netrukus visai bus atkirsta nuo centrų ir sudemoralizuota.

Pasižiūrėjus į žemėlapį, matosi, kad naziai sistematingai riečia raudonuosius į ožio ragą. Visuose frontuose naziai nustūmė raudonuosius. **Per tris savaites kovų viduriniame fronte (kurs palietė ir Lietuva) naziai nužygiavo 330 mylių pirmyn, šiaurės ir pietų frontuose vietomis nuo 200 iki 300 mylių.**

Liepos 14-tą Maskva paskelbė, kad pagal Dniepra raudonieji atsiėmė Žlobin ir Rogačev miestus. Berlinas paskelbė, kad rytiniame fronte naziu armijos progresuoja — nuolat eina pirmyn.

LENKAI BĖGLIAI LONDONE TAIKOSI SU BOLŠEVIKAIS

Londonas, liepos 8.—Lenkų vyriausybė ištrėmime daro taikos sutartį su Sovietų Rusija, kuri, kaip sužinota, ryžtasi atsisakyti visokių pretenzijų prie tos Lenkijos dalies, kurią bolševikai okupavo ir nuniokojo. Tik visa nelaimė, kad sovietai jau išvyti iš tos Lenkijos dalies. Vokiečiai ją okupuoja.

Lenkų premjeras Londone turėjo pasitarimus su Stalino ambasadorium Maiskiu. Kalbama, kad sovietai sutiksią išlaisvinti visus į Rusiją ir Sibirą išgrūstus lenkus. Tinkami kareiviauti lenkai esą bus įtraukti raudonojon armijon, kad galėtų bendrai su bolševikais kariauti prieš vokiečius.

GARSAS

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS

Eina Ketvirtadieniais Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Am. Jungt. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00, Foreign countries $3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

NEUŽMIRŠKIME IR SAVŲJŲ NAMINIŲ REIKALŲ

Senosios tėvynės Lietuvos reikalai visuomet gyvai domino Amerikos lietuvius. Kuo rimtesnis pergyvenamas momentas, tuo didesnis susidomėjimas ir sielojimasis tėvynės reikalais ir jos likimu.

Tėvynės meilė pirmuosius ateivius paskatino vienytis į parapijas, organizacijas, draugijas ir steigti savo laikraščius.

Lietuviai, gyvendami laisvoje Dėdės Samo žemėje, kiek tik išgalėdami dėjosi prie kovos prieš carų režimą, kurs laikė sukaustęs lietuvių tautą sunkiais verguvės pančiais, kada "nei žodžio nei rašto neleido suspaudęs arelis sparnais".

Pradėjus Lietuvoje steigtis tautinėms kultūrinėms įstaigomis, kaip Tautos Namams Vilniuje, Saulei, Žiburiui ir kitoms, Amerikos lietuviai jas gausiai rėmė savo aukomis. Neapsakomai didelę pagalbą suteikė Lietuvai kovoje už laisvę ir nepriklausomybę ir atsistatymui iš karo griuvėsių. Šių visų darbų suminėjimui ir jų apibudinimui prisieis kam nors suraštyi ištisus tomus knygų. Laikraštiniam rašte pro juos praeiname prisimindami tik bendrais bruožais.

Labai gyvai Amerikos lietuviai senos tėvynės reikalais sielojasi ir šiais laikais. Tą parodo ir mūsų spauda, kuri tiems reikalams užleidžia savo skiltis.

Tai geras reiškinys, kurs parodo, kad Amerikos lietuviai yra tampriai suaugę su visa tauta, sielojasi jos likimu, gyvena jos vargais, rūpesčiais ir kančiomis. Berods, kitaip ir būti negali. Juk Lietuvoje dar gyvena daugelio tėvai, broliai, seserys, giminės, draugai ir pažįstami.

Vienok būtų didelė klaida rūpinantis Lietuvos reikalais ir jos likimu bent valandėlei užmiršti svarbiuosius savo—"naminius" reikalus, savo organizacijas, draugijas, įstaigas ir t. p.

Mes jau daug kartų esame nurodę, kad lietuvystės išlaikymui ir senai tėvynei Lietuvai kur kas daugiau padarysime būdami organizuoti, turėdami gausingas ir tvirtas organizacijas.

Opiausias reikalas su jaunimu. Tik į mūsų organizacijas įtrauktas ir aktyviai dalyvaudamas jų veikime jaunimas eis vyresniųjų pėdomis—brangins lietuvystę, supras ir atjaus tautos reikalus.

Tad rūstieji mūsų tautos momentai tik dar daugiau turi paskatinti mus rūpintis savo organizacijomis, jas auginti įtraukiant jaunąsias kartas. Kitaip su vyresniųjų pasitraukimu turės silpnėti ir nykti lietuvystės tvirtovės.

Susivienymo veikėjai turėtų nuolat stovėti savo organizacijos auginimo akcijoje. Nepalikime to darbo tik vienam kitam individui.

Mūsų pionieriai daug vargo, triūso ir pasišventimo padėjo sukurdami parapijas, organizacijas ir įstaigas, kuriomis naudojamės. Eikime jų pėdomis. Dirbkime, kad to darbo vaisiais galėtų naudotis ir gėrėtis ateinančios kartos ir sekti mūsų pavyzdžiais.

Dabar turime taip vadinamą LRKSA "auksinio aruodo" vajų. Kai kurie rajonai jau padarė gerą pažangą prirašant naujus narius, bet kai kurie dar nei nepasijudino iš vietos.

Subruskime visi.

Mūsų obalsiu te būna: organizuotis po Susivienymo vėliava ir daugiau nuveikti savo tautos gerovei!

Apžvalga

TAUTA JUOS GERBS AMŽINAI

Savaitraštis "Vienybė" rašo, kad sukilėlius prieš raudonuosius okupantus tauta gerbs amžiais. Jie savo sveikatą ir gyvybę paaukojo tėvynės laisvei. Sukilimo priežastį "V" taip nusako:

"Atsimename gerai, kad per tuos metus sovietai stengėsi iš Lietuvos išvežti geresnes įmones, jų savininkus susodino į kalėjimus, laukų derlius atiteko išbadėjusioms bolševikų ordoms, lietuvio darbštaus ūkininko veisliniai gyvuliai atiteko sovietų ūkininkui. Tai visa mes gerai atsimename ir niekad negalėsime pamiršti. Juo labiau negalės to pamiršti mūsų broliai ir sesers gyvenantieji Lietuvoje, savo akimis matę Lietuvos turto naikinimą. Ypatingai negalės tos milžiniškos barbarų skriaudos pamiršti tie, kurie matė Suvalkijos kaimuose didžiulį gaisrą, kurį sukūrė besitraukdamos bolševikų ordos."

Kova buvo sunki ir pareikalavo daug aukų:

"Vien tik Kaune žuvo 3,000 mūsų brolių ir seserų. O kiek jų žuvo Kalvarijoje, Marijampolėje, Vilniuje, Alytuje, Tauragėje, Jurbarke, Raseiniuose, Vilkaviškyje, —jie kovojo visoje Lietuvoje. Ir štai dar kartą visa Lietuvos žemė aplaistyta nekaltų Lietuvos sūnų krauju. Tasai nekaltas tūkstančių Lietuvos sūnų ir dukterų širdžių ir žaidų kraujas niekad nešauks keršto, o tik žuvusiųjų dvasia amžiais ragins viso pasaulio lietuvius mylėti amžiais lietuvių krauju aplaistytą mūsų tėvų žemę."

RUSŲ TAUTA TURI NUSIKRATYTI BOLŠEVIKŲ

Savaitraštis "Lietuvių Žinios" rašo, kad rusų tauta susilauks nuoširdžios demokratijų kooperacijos ir pagalbos, kai jos priešakyje atsistos kiti vadai.

"Bolševikai, vakarykštieji demokratijų priešai, visaip niekinę Amerikos ir Anglijos demokratiją, šiandien šaukiasi pagalbos ir agituoja žmones padėti Sovietų Rusijai.

"Perdaug kruvinas ir nekaltų žmonių krauju suteptas yra bolševizmas, kad šiandieną laisvųjų kraštų žmonės eitų jo gelbėti.

"Jeigu demokratijos pagelbės rusų tautai negailestingai karo mašinos triuškinamai, tai tik tada, kada Rusijai stos vadovauti kitų nusistatymų žmonės, kurie nebeturės tokių agresijos tikslų, kokius turėjo bolševikiškieji diktatoriai. Šalin kruvinos bolševikų rankos nuo rusų tautos kūno—tada tik galima demokratijų pagalba Rusijai."

APIE UKRAINOS NACIONALISTUS

"Naujienos" rašo apie ukrainiečius nacionalistus, kurie turės suvaidinti svarbų vaidmenį, jei Hitleris sumuš Sovietų Rusiją.

"Pereitojo pasaulio karo pabaigoje, rašo "N.", Ukraina turėjo laiką buvo 'nepriklausoma' ir turėjo savo 'hetmaną', Pavlo Petrovičių Skoropadskį. Ukrainos valdžią kontroliavo vokiečių karo vyriausybė. Vokietija privertė Rusiją, kurią tuomet jau valdė bolševikai, pasirašyti Lietuvių Brastos taiką ir pripažinti atskirą Ukrainos valstybę.

"Bet kuomet Santarvės valstybės su Amerikos pagalba sumušė Vokietiją, tai vokiečių armijos pasitraukė iš Ukrainos ir ją užkariavo bolševikai.

"Dabar vokiečiai rengiasi vėl atskirti Ukrainą nuo Rusijos ir duoti jai 'hetmaną'. Pavlo Petrovič Skoropadsky tebėra gyvas. Jisai per 20 su viršum metų gyveno nedidelėje viloje Berlyno priemiestyje, Wannsee, imdamas 'pensiją' iš Vokietijos valdžios. Jisai dabar yra 67 metų amžiaus.

"Aplink 'hetmaną' (kiti jį vadina 'generolu') Skoropadskį yra susispietęs Ukrainos nacionalistų komitetas, kuris gamina propagandos literatūrą ir skleidžia ją, su nacių 'gestapo' pagalba, tarp ukrainiečių. Skoropadskis giriasi turįs suorganiavęs armiją iš 60,000 kazokų Ukrainoje, kurie sukils prieš bolševikus, kai tik gaus signalą iš 'hetmano'.

"Bet, žinoma, ne visi Ukrainos nacionalistai yra naciško nusistatymo. Ukrainos valstiečiai nenori būti nei po Maskvos, nei po Berlyno jungu. Demokratiniai ukrainiečių veikėjai seniau gyveno ištrėmime Čekoslovakijoje ir palaikydavo artimus ryšius su Rusijos liaudininkais (social-revoliucionieriais).

"Tačiau, jeigu Hitleris užkariaus Ukrainą, tai jisai greičiausia paskirs jai 'valdžią', sudarytą iš to komiteto, kurio priešakyje stovi Skoropadskis. Jos pasisekimas pareis daugiausia nuo to, ar ji sugebės aprūpinti gyventojus maistu."

KONGRESAS BUS LABAI SVARBUS

Dienraštis "Draugas" nurodo, kad šių metų Katalikų Federacijos Kongresas bus labai svarbus, dėl to į jį turėtų suvažiuoti kuo daugiausia mūsų veikėjų.

"Nauji pasaulyje įvykiai iškelia mūsų tautai naujas ir dar sunkesnes problemas, su kuriomis visiems lietuviams, norint ar nenorint, tenka susidurti.

"Kongresas turės sutraukti visas geriausias mūsų, lietuvių katalikų pajėgas, visus visuomenės vadus ir veikėjus, visus tuos, kurie vienaip ar kitaip dalyvauja Amerikos lietuvių katalikų visuomenės gyvenime ir rūpinasi ir šio krašto lietuvių tautiniu likimu ir Lietuvos ateitimi.

"Šiam kongresui yra ruošiami referatai labai svarbiais ir aktualiais klausimais: 1) Lietuvos vadavimo uždaviniai, 2) Lietuviškos knygos likimas ir 3) Vietos Amerikos lietuvių visuomeniniai reikalai.

"Vien tik šių klausimų užtektų kongreso dalyviams gvildenti. Bet jų bus žymiai daugiau. Mūsų įstaigos, organizacijos, mokyklos, jaunimas—laukia nurodymų, paramos."

LIETUVIAI DEMOKRATIJAI NENUSIKALTO

"Sandara" rašo, kad lietuviai sukildami prieš raudonuosius jokio nusikaltimo prieš demokratiją nepapildė:

"Niekas negalės primesti, kad Lietuvos žmonės eina kartu su Hitleriu. Sukilimą išprovokavo patys bolševikai savo nežmonišku elgesiu. Jie siekė sunaikinti lietuvius fiziškai ir dvasiniai. Nejaugi lietuviai sėdės ir lauks, kaip avys iki raudonieji juos eksterminuos? Kova už būvį pasilieka svarbiausioji tautos pareiga. Lietuviam atrodė, jog geriau žūti su ginklu rankoje, negu merdėti maskolių kalėjimuose, arba būti nužudytiems raudonųjų budelio.

"Gal būt tuli politikieriai pasakys, jog lietuviai parodė savo nelojalumą demokratijoms. Bet juk bolševikai nėra demokratai; priešingai jie yra ne mažesni demokratijos priešai, kaip ir naziai. Nei vienas amerikiečių laikraštis nepasmerkė lietuvių už sukilimą prieš raudonuosius engėjus. Kiekviena kita tauta, atsidūrusi panašiose sąlygose, būtų tą padariusi."

LIETUVOS GYVENIMAS TVARKOSI

Berlynas, liepos 8 d. — Teko patirti, kad generolas Stasys Raštikis sekmingai ir planingai vykdo parengiamus darbus Lietuvos reikalams sutvarkyti. Tų darbų konkretūs rezultatai paaiškės netolimoje ateityje.

Lietuvoje jaučiamas didelis visų gyvenimo sričių specialistų trūkumas, todėl kasdien per Kauno radiją ir per lietuvišką spaudą pakartojamai šaukiami įvairūs nuo bolševikų teroro gyvi likę tarnautojai. Visi valdininkai ir tarnautojai kviečiami užimti savo vietas, kur dirbo prieš bolševikų okupaciją.

Išgelbėtas Lietuvių Ešalonas

Dar nepatikrintomis žiniomis ties Minsku vokiečių kariuomenės esąs rastas vežtų Kazakstanan lietuvių ešalonas. Tai buvo bolševikų valdžios areštuoti Lietuvos gyventojai.

Visoms Lietuvos savivaldybėms uždrausta grąžinti buvusiems savininkams bolševikų nusavintas turtas. Nusavintųjų namų ir žemės ūkių savininkai kviečiami paduoti savivaldybėms pareiškimus dėl nusavintojo turto.

Žemės ūkio ministerija kviečia ūkininkus neapsėtus plotus bent dabar apsėti linais ir pašariniais augalais. Ūkininkai, be to, raginami juo daugiau sodinti tabako.

Lietuvos Piliečių Vokietijoj Sąjungos valdybos pirmininkas Skipitis ir vicepirmininkas Karvelis darė žygių dėl Vokietijoj esančių pabėgėlių grąžinimo Lietuvon. Atatinkamos vokiečių įstaigos tatai sutiko palankiai.

RAUDONŲJŲ PALIKIMAS

Kauno miestui buvo pavesti keli apylinkės sovietiški dvarai-sovchozai. Laikraščiai rašė, kad jiems esą "blogai vadovauta". Marvos sovchoze geriausias sąlygas veistis turėjusios... piktžolės, o šiaip kitu mažai tesirūpinta. Jauni vaisiniai medeliai dar birželio mėn. stovėję iš žiemos apraišioti. Sovchoze buvusi "didelė nešvara, apsileidimas". Einant į administracijos kontorą, reikėję saugotis, kad neįvirstum į sąšlavas. Sovchozo vedėjas buvęs Morduchaj Can, bet, pasak laikraščių, "jis neturėjęs supratimo apie mašinas bei ūkio tvarkymą, bet jį paskyręs vadovauti stambiam tarybiniam ūkiui.

SPAUDA IR VISUOMENĖ

Žinomas vokiečių rašytojas K. J. Werber-Demokritas yra pasakęs, kad: "Das beste ins Grosse gehende Erziehungs Helder Menschheit ist und bleibt die Presse" (geriausia ir didžiausia priemonė žmonijai auklėti yra ir pasiliks spauda).

Tai didelė svarbi tiesa.

Mokyklos, nuo žemiausių iki aukščiausių taip pat auklėjo žmones, tačiau yra didelis skirtumas tarp mokyklos ir spaudos. Mokyklą žmogus lanko tam tikrą, kartais tik trumpą laiką. Po to jis atsisveikina su ja visam amžiui. Spauda gi lydi ir veda žmogų iki karsto.

Mokykla teikia žmogui daugiausia teoretinių žinių, o praktiškas išvadas palieka daryti dažniausia jam pačiam. Spauda duoda ir teoretinių ir praktikos žinių.

Mokykla stengiasi kalbėti objektingai, bešališkai ir vengia užgauti žmogaus jausmų sritį. Mokykla kalba daugiausia į žmogaus protą.

Spauda, atvirkščiai: ji maža tepaiso bešališkumo ir kaip tik juo daugiausia stengiasi veikti žmogaus jausmų sritį. Tad dėl šių priežasčių, man rodos, spauda gali nukonkuruoti mokyklą ir tautos auklėjime spauda tik ar ne svarbesnė bus už mokyklą.

Spauda — tai visuotinas tautos universitetas, kurį lanko ne vienas-kitas tūkstantis, bet šimtai tūkstančių piliečių be lyties, amžiaus ir socialės padėties skirtumo.

O kaip tas universitetas yra apleistas! kaip maža kas juo rūpinasi ir kaip maža kas jį įvertina! To universiteto profesoriai laikraštininkai, tai dažniausiai neturintieji kur dingti, be karjeros žmonės. Žmonės dažnai labai paprastai atlyginami, visų ujami. Laikraštininkų profesionalų veik visai nėra. Laikraštininkavimą kiekvienas laiko tik laikinu, pereinamuoju verslu, kol susiras kas geresnio. Tiesa, kad šitai matome tik žemesnės kultūros šalyse. Juo aukščiau kur stovi kultūra, juo didesnis ten yra spaudos reikšmės supratimas. Vakarų Europos valstybėse ypač Anglijoj, Prancūzijoj, Italijoj ir kitur didžiausi politikai, partijų vadai yra laikraštininkai.

Šitai nesunku suprasti dėlto, kad spauda yra didžiausia, tinkamiausia tribūna, iš kurios galima kalbėti į plačią visuomenę ir tai visuomenei vadovauti.

Paimkime prancūzų revoliucijos du asmenis: Mirabeau ir Marat'ą. Pirmas didelio proto, didelio mokslo žmogus, iškalbingiausias vyras, kokį kada pasaulis yra turėjęs.

Antras — nei protu, nei mokslu nepasižymėjo. Buvo paprastas eilinis pilietis. Bet jis suprato spausdinto žodžio galybę. Mirabeau stebino savo kalbų išmintingumu ir gražumu Assemblée Nationale (tautos susirinkimą), bet jo kalbos ir pasilikdavo Assemblėe Nationale sienose. Marat'as nieko nekalbėjo ir niekur beveik nėjo, bet sėdėjo ir rašė savo laikraštuką "Ami du peuple" (liaudies draugas). Ir kuomet Mirabeau visos pastangos vadovauti revoliucijai nuėjo niekais, tai Marat'as tikrai vedė revoliuciją ir būtų gal ją vedęs ikį galui, jeigu Charlotte'os Corday peilis nebūtų nupiovęs jo gyvenimo siūlo.

Paimkime dar du prancūzų istorijos žmones: Liudviką XIV ir Rousseau. Pirmas — galingiausias, talentingiausias Europos valdovas, "roi soleil" (karalius saulė), viešpatavęs 72 metus (1643-1715), vedęs daugybę sekmingų karų, duodavęs foną ne tik visai Europai, bet visam pasauliui. Antras — pabėgęs iš Ženevos valkata, be turto, be mokslo, be vardo; bastėsi po didelius miestus pusiau badaudamas ir vertės publicistika, žurnalistika ir apskritai rašymu. O argi galima lyginti įtaką, kurios yra padaręs į Prancūziją ir į pasaulį vienas ir kitas?

Laikraštininkai auklėja tautą, jie laiko savo rankose tautos dvasią, visą tautos ateitį. "Raštas valdo pasaulį, rašalas yra penktasis pasaulio elementas ir spauda—dvasios artilerija", taip sakė Weber Demokritos jau prieš 90 metų. O ką jis pasakytų, jeigu gyventų šiandien, apie spaudos galybę!

Laikydami savo rankose šitą "penktąjį pasaulio elementą", šitą "dvasios artileriją" laikraštininkai gali pridaryti kaip daug gero, taip ir daug žalos. Užtat laikraštininkų atsakomybė ir prieš dabar gyvenančią visuomenę ir prieš istoriją yra labai didelė. Jie gali stiprinti, tobulinti ir ginti tautos dvasią. Bet jie gali taipogi ir ją silpninti, gadinti ir patys ją pulti. Su artilerija galima sunaikinti priešą, bet galima sunaikinti ir save.

Deja, pas mus spauda ir neįvertinama kaip reikiant ir vartojama dažnai ne tautos labui, bet tautos nelabui.

V.

APSAUGOS BONŲ MINKLĖ

(Paruoštas U. S. Iždinės)

Kl. Kokia priežastis pirkimui Apsaugos Bonų?

At. Palaikyti Ameriką laisva. Parodyti savo pasitikėjimą ir pasididžiavimą jūsų šalimi. Įspėjimui užsienio diktatorių, kad Jungtinės Valstybės yra stipriausia šalis pasaulyje.

Kl. Bet jeigu aš neturiu ganėtinai pinigų nusipirkti Apsaugos Boną, ką aš turiu daryti?

At. Pirk Apsaugos Paštinius Ženklus, beveik visur parduodamus. Jūsų pašto ofisas, bankas, departamentinė krautuvė ar vaistinė jų turi, arba galės jums gauti iš anksto įmokant 10 centų. Sutaupyk užtektinai Ženklų iškeitimui į Apsaugos Boną.

Pastaba. — Įgijimui Apsaugos Bonų ir Ženklų eik į artimiausią paštą ar banką, arba rašyk dėl informacijų į U. S. Iždinę, Washington, D. C.

ATSIŠAUKIMAS Į SKAITYTOJUS

Prašau gerb. redakcijos išspausdinti šį mano atsišaukimą į visus jūsų skaitytojus. Atsišaukimas liečia diskriminaciją prieš žmones dėl tautos, rasės ar tikėjimo. Tokia diskriminacija aiškiai neamerikoniška ir nedemokratiška. Sulyginus su kitomis šalimis, Amerika nuo jos buvo liuosa, bet visvien tai čia, tai ten, ji pasirodo ir tampa rimta problema, ypatingai šiuo laiku, kada mūsų apsaugos programa būtinai reikalauja kiekvieno piliečio ir gyventojo rėmimo ir prisidėjimo ir kada Jungt. Valstybės stovi už tą, ką demokratija reiškia su jos gyvenimo būdu, laisve ir lygiomis progomis.

Privatiškoj industrijoj, valdžia, pagal dabartinių įstatymų, neleidžia ateiviams dirbti tik gaminimo lėktuvų ir lėktuvų dalių ir tuose darbuose, kurie po "slaptais, konfidenciališkais ir apribotais kontraktais". Nepaisant šio apriboto suvaržymo daug kvalifikuotų ateivių negali gauti kitų darbų. Ir diskriminacija pasiekia daug naturalizuotų ir čia gimusių piliečių taipgi. Tas ypatingai liečia vokiško ir itališko kilimo žmones, žydus ir negrus. Su vokiškomis ar itališkomis pavardėmis amerikiečiai šiandien negali gauti darbo apsaugos ir kitose industrjose, kad nors jie ir jų tėvai gimė šioje šalyje ir toki kvalifikuoti ir toki lojalūs, kaip ir kiti amerikiečiai.

Sekmingai kovoti diskriminaciją, ji turi būti atakuojama netik organizuotai, bet ir atskirai Aš todėlgi prašau jūsų skaitytojų pagalbos. Jeigu kas nors žino apie kokį teisingą diskriminacijos atsitikimą, prašau apie tai pranešti Common Council for American Unity. Paraštykite kokia diskriminacija ir paduokite vardą ir adresą nuskriausto žmogaus, darbdavio vardą ir kitas informacijas.

Diskriminacija liečia netik nuskriaustą žmogų. Ji liečia mus visus. Tik kuomet mes turėsime draugiją, kuri visus žmones priims kaip lygius partnerius, nepaisant spalvos, gimimo ar tikėjimo, tik tada mes atsieksime tą idealą, tas progas, kokias pageidaujame sau ir savo vaikams.

Pageidauju, jog jūsų skaitytojai prisidėtų prie šio svarbaus darbo, ir jeigu tik žino apie tokius atsitikimus, kad jie mums praneštų. Laškus galima rašyti anglų kalboje ar lietuvių kalboje. Siųskite į Common Council for American Unity, 222 Fourth Ave, New York City.

READ LEWIS,
Executive Director
Common Council for American Unity

RAUDONIEJI GIRIASI LAIMĖJIMAIS

Maskva.—Liepos 13-tą oficialis raudonosios armijos organas "Čiornaja Zviezda" paskelbė, kad per tris karo savaites raudonieji numušę 2,170 vokiečių lėktuvų. Laikraštis tvirtina, kad raudonieji "pilnai užvaldę orą" ir kad priešo nuostoliai taip dideli, kad jų neįstengs laiku papildyti.

Maskva Sako Goeringas Areštuotas

Maskva.—Liepos 13-tą Maskvos radio paskelbė, kad nazis Nr. 2 —maršalas Goering esąs areštuotas ir patalpintas koncentracijos lageryje. Esą, Goeringas buvęs priešingas karui su Sovietų Rusija.

LIETUVIS ISPANIJOJE IR ISPANŲ LAIVE

IŠ KELIONĖS ĮSPŪDŽIŲ IŠILGAI ATLANTĄ

Rašo VERAX

(Tęsinys)

Tiems belieka elgetauti. Ir niekas Madride nesistebi, kai gana gerai apsirengusi moteris ar visai stiprios išvaizdos vyriškis prieina prie tavęs ir tyliai arba triukšmingai paprašo aukos—jie esą kelinta diena nevalgę! Vargas užsieniečiui savo išvaizda išsiskiriančiam iš ispanų. Jis persekiojamas kiekvienoj gatvėj, kiekviename parke, prie kiekvienos bažnyčios ir viešbučio. Visur išmaldautojai — seni ir jauni, vaikai ir vyrai, baisių ligų apsėsti ir sveikutėliai. Kiekviename žingsny jie siūlo loterijos bilietus, visokius mažmožėlius arba tiesiog maldauja "una peseta". Jei jiems neduosi, jie tave vysis, griebs už rankų, pastos kelią, apglūšins keistais nosiniais arabiškų tonų rėkavimais. Šiaurietį žmogų šitoks įžulumas ir triukšmas erzina iki nuovargio, bet patys ispanai su triukšmu apsipratę, atrodo, jie net mėgsta jį.

Vieną dieną staiga visi išmaldautojai dingo. Sunku buvo tikėti, kad esi tame pačiame Madride. Kas gi atsitiko? Pasirodo, kad nepaprastas greito socialio klausimo "išsprendimo" kaltininkas buvo policijai duotas slaptas aplinkraštis, kuriuo įsakoma visus elgetautojus, kaip epidemijos platintojus, griežtai pašalinti. Išnaudotojus bausti kalėjimu, o aukotojus irgi bausti pinigais, rodos, iki 500 pezetų. Bet žmonės mirti vis dėlto nenori ir galvoja apie būdus pezetai gauti. Vieni vagia, kiti skolinėjasi, treti neša išpardavinėti šiokius ar tokius savo daiktus.

Yra Madride senamiesty ištisos gatvelės, kur atliekami visokie išpardavinėjimai. Patiesia ant žemės savo menkutėlius daiktus ir valandų valandomis visa gerkle šaukdami laukia pirkėjų. Bet kas ten eis pirkti senų lempų, nebenešiojamų škurlių ar kažkokios tetos jungtuvių dienų fotografijos . . . O vis dėlto ten mačiau porą tikrai vertingų paveikslų, berods, iš pereito šimtmečio klasikinės dailės. Neabejotinai puikūs originalai, į pigiąją rinką patekę kur nors iš privačių salionų. Geresnėj padėty būdamas žmogus neiškęstum jų nederėjęs. O prašė, rodos, tik keliolikos pezetų . . . Ilgai žiūrėjau į gerus daiktus, patekusius tarp niekų nuosavybėn žmonių, kurie, atrodo, čia už mažą pinigą viską, viską parduotų, neišskiriant nei savo sielos . . . Nieko nepadarysi—badas žiaurus mokytojas! Jis moko ir vaikus taip sunkiai dirbti, kad net sunku žiūrėti. Aš niekur nemačiau prie įvairių darbų taip kietai ir rimtai dirbančių vaikų, kaip Ispanijoj. Kad velka koks 8-10 metų pipiras krepšius ar pardavinėja nuo savo asilaičio daržoves, tik stebėtis reikia.

Madride teko sužinoti vienos šeimos dramą. Tėvas ukrainietis, solistas, anksčiau kurį laiką vargonavęs Paryžiaus Notre Dame katedroje. Motina raseiniškė lietuvė. Dvi dukros ilgesnį laiką gyvenusios Lietuvoj pas gimines gerai kalba ir rašo lietuviškai. Viena jų Kaune baigė septynias gimnazijos klases, išaugusi mūsų mokyklinio amžiaus jaunuomenėje jaučiasi tvirta lietuvė.

— Tamsta netikėsi, sakė ji, kaip čia mes gyvenam. Vargo spaudžiami turėjome pusdykiai parduoti visus baldus, geresnius rūbus ir šeimos brangenybes. Pasilikome tik fortepioną, vieninteį daiktą, be kurio tėvelis sakėsi negalėsiąs gyventi. O vis dėko ir tą fortepioną vėliau pardavėme. Tai buvo vienas sunkiausių įvykių tėvelio gyvenime. Turėjome knygų, kurias, deja, reikėjo sukūrenti. Pradžioje menkesnes, vėliau ir vertingesnes. Kai negali gauti nei malkų nei anglies, valgi, jei jo kiek turi, reikia pasigaminti nors popieriais. Matai, tamsta, kai jau skurdas, tai skurdas be krašto . . . (Prie progos tos lietuvaitės adresas: Elena Andresco-Kuraitytė,

biuosius biznierius ir aukštesniuosius valdininkus, taip ar panašiai skursta šiandien visa Ispanija.

Savo gyvenime skurdą mačiau iš labai arti, bet mirštamai pageltusiais veidais žmones gatvelių sąšlavynuose rankiojančius ir godžiai valgančius purvinas daržovių liekanas—tokį skurdą mačiau tik Madride. Kurgi ten neplis epidemijos ir nekils revoliucijos. . .

Valdžios žmonės bado priežastimi kartais nurodo anglų blokadą. Tikrovėje gi svarbiausios skurdo ir bado priežastys kyla iš vidinio Ispanijos gyvenimo. Pirmiausia, žinoma, gyvenimą vispusiškai suardė ketverius metus trukęs pilietinis karas. Marksistinė vyriausybė valstybės auksą į Maskvą išsiuntė, iš kur jis, aišku, negrįžo. Maisto atsargos buvo suvartotos, o daugelis jo gamintojų—jaunų vyrų—užmušta, sužeista arba į kalėjimus išsiųsta. Nacionalistai liko vokiečiams ir italams skolingi ir tos skolos dalį jau dabar turi mokėti. Sako, tuo būdu alyvos, žuvies konservų ir vaisių kiekiai išgabenami į Vokietiją. Italams už skolą į Libiją esą siunčiami savanoriais pavadinti kariai . . .

Yra dar vienas bado veiksnys, labai tylus ir slaptas, bet labai stiprus, tai visuotinis marksistų sabotažas. Susimetę į slaptus sindikatus, profsąjungas ir įvairius komitetus, jie nacionalistinėje valstybėje sabotažuoja viską: pradedant gamyba, baigiant susisiekimu. Tik šį faktą įvertinant darosi aišku, kodėl Ispanijoj draudžiama į badaujančias sritis pristatyti maisto (oficialiai aiškinama: reikia užkirst kelią spekuliacijai); kodėl staiga negaunama kuro arba kodėl vieną gražią dieną iš krašto apyvartos dingsta metaliniai pinigai. Organizuotai gi veikia žmonės su šūkiu: juo blogiau, juo geriau!

Marksizmas Ispanijoj buvo tiktai ginklu, ir tai ne pačių ispanų, nugalėtas, bet sociališkai jis liko neišspręstas, lygiai kaip neišspręstas išmaldautojų likimas vien didelėmis bausmėmis uždraudus elgetauti. Savotiškų kultūros ir socialinių sąlygų marksizmas Ispanijoj buvo pribrendintas per ilgą laiką. Per pilietinį karą ir po jo marksizmas, pačių rimtų ispanų teigimu, tik sustiprėjo. Todėl visai nenuostabu, kai gerai šiandieninę Ispaniją pažįstančius girdi tvirtinant, kad dabar Ispanijoj raudonųjų esą daugiau, kaip pilietinio karo pradžioje. Tik šiandien jų veikimo būdai, žinoma, kitokie.

Nacionalistinė vyriausybė, kurios norai gal būt labai geri, bet kurios uždaviniai nepaprastai sunkūs, šiandien laikosi naujosios kariuomenės remiama ir be to dar labai gausios, Vokietijos pavyzdžiu sudarytos policijos prilaikoma. Bet ištikro juk tai nei tvirta nei patvaru. Vėl bando prasimušti nedaugelio turtuolių pirmavimas—amžina valstybių ir tautų nelaimė.

• • •

Madride būnant visai lengva aplankyti fronto vietoves. Paeini iš miesto centro šiek tiek į pietus ar pietvakarius ir pamatai, kad dar neseniai čia, kaip sakoma, maišėsi dangus su žeme. Nacionalistai šitoje pusėje atkovoję apylinkių aukštumas, per platų Casa de Campo šilą priėjo prie pat miesto, užėmė priemiesčius ir sunkiomis pastangomis persikėlę per Manzanareso upę įsiveržė į patį miestą, kuris toje dalyje vadinamas universitetiniu. Mat, čia buvo sutelktos Madrido universiteto įstaigos—nauji, labai erdvūs 6-7 aukštų pastatai. Kairieji tuose pastatuose buvo įrengę gynimosi tvirtoves, tad kovos čia truko ilgai ir po Alkazaro buvo, tur būt, pačios žiauriausios iš viso Ispanijos karo.

Čia kovota jau netik dėl kiekvienos pėdos—čia buvo net taip, kad to paties

Kadangi kovos rūmų viduje buvo nesėkmingos, nacionalistai savuosius atitraukę, ėmė universitetinį miestą ir artimiausias jo apylinkes sistematiškai naikinti visų rūšių artilerija ir bombonešiais. Sakoma, jog čia vokiečių lakūnai įprato rūpestingai nepalikti nieko nesugriauto...

Kairieji buvo apiberti granatų kruša, sumaišyti su plytų ir kalkių klodais—ta-

sostinės beliks tik jos vardas. Ir pagaliu ispano širdžiai savo gražiosios sostinės ir jis nusprendė jos nebenaikinti. Tad kare nukentėjo tik dalis Madrido. Toji pusė, kur buvo frontas, sunaikinta visiškai, kitur mieste liko tik nedidelės žymės. Labai keista, kai einant gražiąja Rosalės aleja vienoje jos pusėje matai tik griuvėsius, antroje puikius sveikutėlius rūmus. Žmo-

TĖVYNĖ

Jau senų senovėj žinota apie tėvynės meilę. Tai rodo tautų karai ir pasiryžimas apgint savo žemę nuo priešų.

Tėvynės meilė uždega karžygius nepaprasta drąsa, ji įkvepia talentus sukurti genialius veikalus. Ji suburia tautą vienybėn ir veda prie didelių darbų atlikimo.

Kas tat yra pati tėvynė, jei jos meilė tokius nuostabius ryšius turi su žmonėmis?

Tėvynė—tai žemė bočių ir tėvų; tai žemė karžygių ir kankinių, kurie paaukojo savo kraują ir gyvybę tėvynės aukurui; tėvynė—tai tie miestai, miesteliai, kaimai, kuriuose gimė, augo, gyveno triūsė mūsų tėvai. tėvynė—tai tos dirvos ir laukai; tai tie tamsūs žali miškai su jų vėsa ir nuostabiu šlamėsiu; tėvynė—tai tie tylūs, pasvirę kryžiai, pas kuriuos žmonės sukloja savo rūpesčius ir džiaugsmus; tėvynė — tai tos gražios, aukštais kryžiais bažnyčios ir koplyčios; tai prieglobstis kalbos ir pati tauta su visomis tradicijomis, istorija, būdu, religija, papročiais; tėvynė — tai motina milionų, motina visos tautos.

Labai tat aišku, kodėl tarp žmogaus arba tautos yra toks tamprus ryšys su žeme arba tėvyne. Kaip vaikai link motinos ir tėvo turi ryšius, taip tauta link žemės, kurioj gyvena, ima gyvybės sultis, maitinas, auga ir vystosi. Tai yra kūniškasis ryšys. Aiškus yra Šv. Rašto padavimas, kad Dievas sutvėrė žmogų iš žemės trupinio. Ką žemė išduoda, tarnauja žmogaus kūnui. Kaip gi tat nemylėt tos žemės, kuri savo syvais palaiko mūsų gyvybę.

Dėl to, juo arčiau žmogus susirišęs su gamta, juo stipriau jaučia traukimą link gimtosios vietos. Nuobodauja ir ilgisi, kuomet iš jos pasišalina. Nekartą pasiilgimas yra labai stiprus ir jis virsta nostalgija, arba tėvynės ilgėjimosi liga, kurią gali pašalinti arba išgydyti vien sugrįžimas jos prieglobstin. "O, tėviške! koks mielas kraštas, kurio taip netekau ūmai,—to neišreikš nei vienas raštas, tą pasakys vieni jausmai" . . . — dainuoja Pr. Vaičaitis rusų ištremtas iš tėvynės.

Ta žemė, kurią kaipo tėvynę mylim, nebūtinai turi pasižymėti puikumu, gražumu. Tėvynės meilė šiaurės gyventoją pririša prie skurdžių apystovų, prie sniegu ir ledynais nukloto krašto. Jei tos meilės nebūtų, jis grūstųs į šiltesnius, malonesnius ir puikesnius kraštus.

Vienas mokytas turistas, aprašydamas kelionę po Italiją, nusako tokį atsitikimą. Jo sankeleivis — tarpininkas vedžiodamas jį po Styrijos kalnus, parodė reginį tuštutės atkrantės ir sušuko: "Tai mano tėvynė!" O jo veide reiškėsi tokios tautinės didybės, toks pasitenkinimas, tarsi, būtų kokį rojų rodęs.

Didžios tėvynės meilės pavyzdį duoda poetas Mickevičius. Atsidūręs Kaukaze — tam gamtos rojuj, nerimsta, kankinas, ilgisi Lietuvos. Tą ilgesį jis taip apsako: "Prie mano kojų turtų ir grožybių kraštas, ties galva žydras dangus, šalia gražūs veidai; kodėl gi iš čia veržiasi širdis į tolimus kraštus ir, deja!—dar tolimesnius laikus? Lietuvai klausyt man buvo maloniau tavo ošiančių girių, nei Badairo lakštingalų, Salgiros mergelių. Linksmesnis vaikščiodavau tavo pelkėmis nei rubino morvais, aukso ananasais..."

Žemė tatai yra pirmąja tėvynės meilės papėde, bet tik ne vienintėle. Ta tauta, kuri nejaučia bendrumo kitais atžvilgiais, kaip tai kalboj, religijoj, literatūroj, būde, papročiuose, ta tauta negali būti tvirta ir galinga. Iš lietuvių žemės niekas neatėmė, bet kai dalis tautos prisiėmė svetimą kalbą, būdą ir papročius, tauta žymiai nusilpnėjo.

Liūdnas likimas yra tautos netekusios savo tėvynės. Koks griaudus nusiminimas turi būti tūkstančių žmonių, kuomet jiems prisieina, rasi, visiems amžiams, pamest gimtą žemę, žemę bočių ir tėvų, iš kurios kilo jų dvasia, jų kaulai. Su tokiu nusiminimu žydai apleido Jeruzalę, žemę Abraomo ir Jokūbo. Jų dainius tą epopėją tap aprašo:

"Ant Babilono upių, ten mes sėdėjome ir verkėme, atsimindami apie Sioną. Ant gluosnių, jo viduryje, mes pakabinom savo arpas, nes tenai išvedusieji mus nelaisvėn reikalavo iš mūsų giesmių. Kaip gi mes giedotumėm Viešpaties giesmę svetimoje šalyje?"

Geriausia priemonė nusilpnint tautą—atėmimas iš po jos kojų žemės ir pervedimas svetimiems. Kur praradimas žemės eina per prievartą, ten nėra apkaltinimo skriaudžiamai pusei, bet jei žemė perleidžiama svetimiems dėl apsileidimo, nepaisymo, ten ant tokių vaikų krinta amžinas tėvynės prakeikimas. Išgamos tėvynę trupiniais išdalina svetimiems, o sekančios kartos verkia ir kremta sau pirštus, norėdamos atitaisyt tėvų padarytas klaidas ir žalas.

Lietuvių tauta praeity padarė daug klaidų ir dėl to ji sunkiai kentėjo. Bet tie kentėjimai ją išmokino da labiau brangint savo žemę, Lietuvą, ir dėl to ji šiandien gyva ir gaivalingai veržiasi prie skaistesnio, laimingesnio rytojaus.

Per tikrą tėvynės meilę ji tojo rytojaus susilauks. *M. Z.*

NELAIMINGA LIETUVA!

Rusija, su ginklu įsiveržus Lietuvon, išgriovė visą jos tvarką, baisiausia ją apiplėšė, žudė ir naikino žmones, pirmiausia tuos, kurie mokėjo daugiau galvoti ir gyvenimui vadovauti; kitus trėmė Rusijos gilumon, o tuos, kurie nuo viso to teroro išliko, pavertė visiškais vergais. Priespauda buvo taip žiauri, jog lietuviai pagaliau pajutę Rusijos karą su Vokietija, sukilo prieš raudonąjį slibiną. Dabar mus pasiekia žinios, kad tame sukilime ir jo kovose daug tūkstančių geriausių Tėvynės sūnų žuvo, kad lietuvių ir vokiečių vejama rusų raudonoji armija traukdamosi iš Lietuvos, pakeliu plėšė ir degino Lietuvos turtą ir žudė gyventojus.

Rusijos valdžia su savo armija ir komunistiškuoju režimu Lietuvoj jau sutriuškinta, ir baigiama triuškinti visam Pabalty. Koks dabar Lietuvoj vaizdas, Lietuvos žemelei tapus kariško veiksmo lauku? Nors mums tai nematoma, tačiau galima jį sau įsivaizduot: aibės griuvėsių miestuose ir kaimuose; laukai nuniokoti, gyventojai paskutinai apiplėšti; daugybė šeimynų išžudyta; šeimynų nariai pasimetę klaidžioja; aibės alkanų, sužeistų, vaikų ir našlaičių, kuriuos nėra kam globoti, ir gal būt, daugelyje vietų ligų epidemijos ir badas kamuoja.

Ar ne baisus vaizdas? Mes, Amerikos lietuviai, privalome tai labai atjausti. Mes savo Tėvynei visuomet buvome jautrūs Ką dabar mes privalome pradėti akivaizdoje tokios Lietuvai nelaimės? Mes turime jai gelbėti ir padėti.

Privalome tuojau kreiptis į šios šalies valdžią, kurios įstatymams mes visuomet buvome ir visuomet būsime ištikimais piliečiais, ir jos prašykime, kad prižadėjus Rusijai paramą, dabar ji Rusiją verstų paleisti visus Lietuvos piliečius, kurinos ji be jokio reikalo išgabeno iš jų gimtinio krašto. Kai Rusija dabar guodžiasi buvus Vokietijos užpulta ir tapusi agresijos auka, tai tegu atsimena, kad prieš tai ir ji pati buvo ne mažesnė agresorė, savo melais, apgaule ir smurtu pavergus jai nenusidėjusią Lietuvą, sykiu ir jos kaimynus. Dabar ta agresorė tegu paleidžia savo agresijos auką, lietuvius. Tai mūs pirmieji uždaviniai, kurių mes privalome imtis dabar, tuojau, pirmajai Tėvynės pagalbai ištiesiant savo ranką.

Gerai, kad iš Lietuvos išvyta rusų armija ir Lietuvoj sudaužytas plėšikiškas Stalino aparatas, tačiau mes nerimstame ir labai rūpinamės, ar vietoj Rusijos okupacijos neįsisteigs antra, Vokietijos okupacija. Visoms tautoms demokratijos principas laiduoja lygias teises, laisvai ir be jokio iš šalies spaudimo, savarankiškai apsispręsti. Taigi ir mes galime pripažinti Lietuvai atstovaujančią tik tokią vyriausybę, kuri svetimos kariuomenės nevaržoma, vaduodamosi laisvos Lietuvos įstatymais, stos valdyti šalį.

L. V. S. Centro Valdyba

DARBO VADŲ PAREIŠKIMAS

Prezid. Franklin D. Roosevelt,
White House,
Washington, D. C.

Mielas Pone Prezidente:

Mes, Amerikos Darbo Judėjimo nariai, kurie visą savo amžių kovojome už pripažinimą savo demokratiškų teisių kolektyviai derėtis—su visom susidėjusiom privilegijom ir atsakomybe — buvome pirmutiniai pamatyti tą didelį pavojų demokratijai, laisvam darbo unijonizmui ir visai žmonijai, kuris besiplėtojo per 20 metų totaliariškam judėjime po visą Europą.

Mes kovojome ir efektyviai sustabdėme jų pastangas įsiveržti ir užkovoti darbo judėjimą šioje mūsų šalyje.

Mes kovojome su visais mūsų pilietiškais resursais prieš diktatūra užsieny, kurių galei beaugant jie užkrovė savo slaginančius režimus ant šalių ir ten gyvenančių pavergtų tautų žmonių.

Mes kariavome juos boikotuojant. Mes kariavome prieš juos moraliais įrankiais. Mes įspėjome, raginome ir garsiai protestavome. Mes pamatėme, kad visa civilizacija pavojuje nuo diktatorių užsimojimo.

Šiandie visi tai žino. Ne tik tie, kurie yra jų aukomis, bet ir mes tai matome su širdgėla ir užgauta sąžine.

Ponas Prezidente, visą savo amžį mes buvome nusistatę prieš karą. Mes karo nekenčiame už jo neribotas skerdynes, už naikinimą miestų ir namų, už baisias kančias ir sunkenybes dėl kurių kenčia visos tautos.

Bet, prie to, yra dalykų, aršesnių negu mirtis; aršesnių, negu karo paliktos sunkenybės ir kančios

Tai yra vergija ponas Prezidente, vergija ir begalinė priespauda, kuri žmogų nualina, sudaužo jo valią; o vaikams lieka —ignoracija, akla stabmeldystė ir—badas.

Vergija, ponas Prezidente, ir baimė yra aršesni už mirtį. Nes, jeigu diktatoriams pasisektų nugalėti susijungusias demokratijas, tai mes gyvensime nuolat besibijodami to smūgio, kuris mums vėliau teks.

Mes, darbo judėjimo žmonės, kurie visą gyvenimą kovojome su trumparegiais ir neramiais darbdaviais už pripažinimą mūsų teisių ir žmoniško gyvenimo —mes žinome ką demokratijos laimėjimas reiškia. Mes taipgi suprantame reikšmę tų keturių laisvių, kurias Tamsta išdėstei 77-tam Kongrese bėgyje šių reikšmingų 1941 metų—laisvė kalbėti, laisvė melstis, laisvė nuo skurdo ir laisvė nuo baimės.

Ponas Prezidente, mes pilnai suprantame mūsų žodžių reikšmę. Mes žinome pasekmes mūsų nuosprendžių. Mes Tamstai pasitikime, kaip atstovui Amerikos Demokratijos šioje jos kritiškoje valandoje.

Ponas Prezidente, mes esame pasirengę priimti tas neišvengiamas išvadas rūsčios demokratijos ir prieš-fašistinį politišką nusistatymą, kurį Tamsta paskelbei pradžioje administracijos ir mes ją remsime visados.

Mes tikime, kad mūsų šalis privalo imtis griežtos ir nustatytos akcijos, kad tiraniją nugalėti užsienyje, kad jos grąsinimus ant visados nutildyti. Mes sveikiname Tamstos paskelbimą neribotos nacijonalės padėties (Unlimited National Emergency) žinodami, kad Tamsta panaudosi taip įgytas nepaprastas teises tvirtai ir teisingai.

Amerikos darbininkai mato žiaurų likimą, kurs patiko dešimtis milijonų amatninkų ir jų atstovus, kurie dabar randasi diktatorių rankose, ir mes neleiskom griekabių, nei-gi kraujo prilejimo.

Bet, mes esame laisvi žmonės, mylinti demokratišką tvarką, ir tą mes labiau įvertiname, negu pačią gyvastį.

Mūsų likimas surištas su hitlerizmo išnaikinimu ir niekas, kas myli demokratiškumą, negali tam prieštarauti. Jeigu mes neveiksime su jėga ir tvirtu nusistatymu dabar, mes galėsime prarasti progą užduoti tą smūgį, kurs reikalingas laisvės apgynimui.

Mūsų protėviai įsteigė laisvės šalį ir ją begindami paaukavo savo gyvastis.

Taigi, šiandien mums prilygsta garbingi žodžiai Patrick Henry, kuriuos jisai tarė 1775 metuose, kada mūsų šalis kovojo už savo laisvę: "Argi gyvastis taip brangi, ar taika taip saldi, kad ją reikia pirkti retežiais ir baudžiava; nedaleisk, Dieve; aš nežinau, ką kiti darys, bet aš sakau — duok man laisvę, arba mirtį."

Šiandien mes žinome, kad mūsų sandarbininkai, taip, ir mūsų vientaučiai yra tvirtesni savo pasiryžime, negu Patrick Henry pasekėjai galėjo būti 1775 m

Taigi, ponas Prezidente, ženk primyn. Ženk pirmyn drąsiai ir be nusileidimo. Mes žinom, kad laisvė yra lyginai taip brangi tamstai, kaip ji brangi mums. Mes Tamstą remsime visame kame iki tiranija bus visiškai išnaikinta ir laisvė pilnai viešpataus.

(Raštą prisiuntė "Fight for Freedom, Inc.").

DAINUOKIM

"Garsas" išleido vadinamus "SONG SHEETS" su daugeiu gražių lietuviškų ir amerikoniškų dainų, kurios yra dainkamos dainuoti bankietuose, krikštynose ir visokiuose susėjimuose. Keturių puslapių 36 dainos. Kaina 5 centai. Imantiems daugiau nuolaida.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.
Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

Kun. P. M. Juras, Dv. Vadas, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.
L. Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
P. Karašauskas, Vice Prez., 13 Garrahan Ave., Lyndwood, W.-B., Pa.
W. T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
J. Yonakas, Iždininkas, 31 Sand St., Pittston, Pa.
K. A. Venčius, Iždo Globėjas, 19 Cross St., Lawrence, Mass.
K. Vilniškis, Iždo Globėjas, 41 Pardee Place, Westville, Conn.
Dr. A. Rakauskas, Dr. Kvot., Marian Hills Seminary, Hinsdale, Ill.

KONTROLĖS KOMISIJA

1. J. Vaičaitis, 2509 Main St., Scranton, Pa.
2. Ad. Paleckis, 401 Stadium St., Pittsburgh, Pa
3. Sav. Marozas, 605 Spruce St., W. Pittston, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

1. Adv. F. Juškauskas, 16 Krych St., Kingston, Pa.
2. V. Grieštaraitis, 34 Division St., Pittston, Pa.
3. V. Leliokas, 22 Penn St., Kingston, Pa.

TEISMO KOMISIJA

1. Adv. J. J. Grišius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
2. J. A. Mickeliūnas, 6747 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.
3. Ed Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.

ŠVIETIMO KOMISIJA

1. Kun. J. K. Miliauskas, 190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Kun. J. Paškauskas, 10809 S. State St., Roseland, Ill.
3. J. B. Laučka, 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.
4. Ant. Kneižys, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
5. Pr. Katilius, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

1. Pr. Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
2. K. Šlamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
3. M. Šrupšienė, 4351 S. Francisco Ave., Chicago, Ill.

J. P. Rakštis, Skautų organizatorius, 1900 S. Halsted St., Chicago, Ill.

POMIRTINIŲ, PAŠALPŲ IR ĮVAIRIŲ IŠLAIDŲ ĮSAKYMAI

Išrašyti nuo vasario 13, 1941 iki birželio 18, 1941

(Tęsinys)

45665	Peter J. Karazusky, notarial services for statements....	5.00
45665	Wm. T. Kvetkauskas, office employees' over time......	145.00
45667	Wm. T. Kvetkauskas, office salaries last half of Feb., less Social Security	264.60
45668	Anelė Kalinauskaitė, 222 kp., 1 sk. pomirtinė už a. a. Antaną Kalinauską (11 mėn. duokl. grąž. $4.29)........	154.29
45669	Marijona Girnienė, 137 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Vincentą Lapinską	500.00
45670	Lith. R. C. Alliance, 222 kp., 1940 and 1941 dues for Rev. Kemėšis to be paid out of Welfare Fund, as per Ex. Bd. decision (to be deducted at time of death)........	41.48
45671	Pranas Morkus, 43 kp., 1 sk. pomirtinė už a. a. Antaniną Morkienę	150.00
45672	Juozas Stankus, 2 kp., 5 sk. pašalpa už 14 d..........	42.00
45673	Elena Balasevičienė, 25 kp., 2 sk. pašalpa už 45 d.......	45.00
45674	Veronika Žilienė, 65 kp., 2 sk. pašalpa už 23 d........	23.00
45675	Veronika Breivienė, 91 kp., 1 sk. pašalpa už 28 d.....	14.00
45676	Juozas Vasiliauskas, 78 kp., 2 sk. pašalpa už 10 d.....	10.00
45679	Petronė Raskevičienė, 82 kp., 2 sk. pomirtinė už a. a. Antaną Raskevičių (1 mėn. duokl. grąž. $1.35).........	251.35
45678	Stasys Krivickas, 194 kp., 2 sk. pašalpa už 6 d.......	6.00
45679	Antanas Čepanonis, 1 kp., 3 sk. pašalpa už 35 d.....	52.50
45680	Jonas Kundreckas, 1 kp., 2 sk. pašalpa už 20 d........	20.00
45681	Juozas Matuza, 3 kp., 4 sk. pašalpa už 18 d............	36.00
45682	Aleksandras Ropė, 4 kp., 4 sk. pašalpa už 24 d.	48.00
45683	Apolonija Urbonavičienė, 16 kp., 3 sk. pašalpa už 5 d...	7.50
45684	Marijona Ramošaitienė, 30 kp., 4 sk. pašalpa už 35 d...	70.00
45685	Stanislovas Grigas, 30 kp., 4 sk. pašalpa už 32 d.....	64.00
45686	Motiejus Galgauskas, 42 kp., 2 sk. pašalpa už 18 d. (viso 90 d.)	18.00
45687	"Garsas", official publication	800.00
45688	Lith. R. C. Alliance, Petty Cash	100.00
45689	Jurgis Podžiūnas, 70 kp., 4 sk. pašalpa už 24 d.......	48.00
45690	Ona Gudelienė, 103 kp., 2 sk. pašalpa už 17 d..........	17.00
45691	Antanas Stanevičius, 160 kp., 2 sk. pašalpa už 16 d.....	16.00
45692	Rožė Zdančiukienė, 109 kp., 2 sk. pašalpa už 21 d.......	21.00
45693	Petras Černauskas, 153 kp., 5 sk. pusė pašalpos už 18 d.	27.00
45694	Robert Merriman, Retainer's fee for February 1940 and notary fee	81.00
45695	Agota Grigutienė, 1 kp., auka iš Labdarybės Fondo....	10.00
45696	Pranas Slavinskas, 7 kp., auka iš Labdarybės Fondo......	10.00
45697	Viktė Radzvilienė, 7 kp., auka iš Labdarybės Fondo....	5.00
45698	Kostantas Varnagiris, 7 kp., auka iš Labdarybės Fondo	10.00
45699	Petras Misiūnas, auka iš Labdarybės Fondo..........	10.00
45700	Barbora Jomantienė, 15 kp., auka iš Labdarybės Fondo..	10.00
45701	Marcelė Liškauskienė, 17 kp., auka iš Labdarybės Fondo..	4.54
45702	Vincas Bliuvas, 33 kp., auka iš Labdarybės Fondo........	10.00
45703	Marė Jurkūnienė, 34 kp., auka iš Labdarybės Fondo....	10.00
45704	Katrė Degutienė, 34 kp., auka iš Labdarybės Fondo.......	4.78
45705	Petronė Radzevičienė, 34 kp., auka iš Labdarybės Fondo..	10.00
45706	Katrė Marcinkevičienė, 34 kp., auka iš Labdarybės Fondo	10.00
45707	Vincas Piličauskas, 41 kp., auka iš Labdarybės Fondo	10.00
45708	Motiejus Rėklaitis, 54 kp., auka iš Labd. Fondo.........	4.90
45709	Rožė Rėklaitienė, 54 kp., auka iš Labdarybės Fondo....	4.90
45710	Viktė Urbaitienė, 75 kp., auka iš Labd. Fondo.........	10.00
45711	Ona Lisauskienė, 106 kp., auka iš Labdarybės Fondo....	4.20
45712	Elena Brusokienė, 108 kp., auka iš Labdarybės Fondo....	3.94
45714	Ona Pasevičienė, 151 kp., auka iš Labdarybės Fondo..	8.62
45715	Valerija Melenienė, 151 kp., auka iš Labdarybės Fondo	10.00
45716	Jonas Rimavičius, 209 kp., auka iš Labd. Fondo	4.78
45717	Veronika Perlienė, 256 kp. auka iš Labdarybės Fondo..	10.00
45718	Dr. A. G. Rakauskas, peržiūrėjimas blankų, pašto ženkleliai vas. mėn. 1941	61.12
45719	Jurgis Burneikis, 5 kp., 5 sk. pašalpa už 17 d.........	51.00
45720	Elžbieta Zdanienė, 5 kp., 1 sk. pašalpa už 36 d.........	18.00
45721	Juozas Bukaveckas, 7 kp., 4 sk. pašalpa už 15 d........	30.00
45722	Motiejus Vizgaitis, 7 kp., 2 sk. pašalpa už 14 d.........	14.00
45723	Bernardas Jagelevičius, 17 kp., 4 sk. pašalpa už 21 d.	42.00
45724	Salomėja Padalskienė, 77 kp., 2 sk. pašalpa už 26 d...	26.00
45725	Jonas Banevičius, 87 kp., 4 sk. pašalpa už 39 d........	78.00
45726	Ona Martinkiūtė, 88 kp., 2 sk. pašalpa už 25 d........	25.00
45727	Ieva Pikūnienė, 103 kp., 2 sk. pašalpa už 19 d........	19.00
45728	Marė Skilinskienė, 103 kp., 2 sk. pašalpa už 24 d.......	24.00
45729	Ona Norbutienė, 151 kp., 2 sk. pašalpa už 23 d.	23.00
45730	Juozas Bukaveckas, 151 kp., 3 sk. pašalpa už 60 d. (viso 150 d.)	90.00
45731	Vladas Makarevičius, 158 kp., 2 sk. pašalpa už 13 d.....	13.00
45732	Izabelė Šimelienė, 165 kp., 2 sk. pašalpa už 25 d........	25.00
45733	Ona Bernotaitienė, 178 kp., 3 sk. pašalpa už 30 d. (viso 90 d.)	45.00
45734	Pranciška Žilinskienė, 180 kp., 2 sk. pašalpa už 52 d....	52.00
45735	Petras Andrijauskas, 181 kp., 2 sk. pašalpa už 27 d.....	27.00
45736	Jurgis Akelis, 183 kp., 3 sk. pašalpa už 28 d. (viso 90 d.)	42.00
45737	Adomas Lapukas, 194 kp., 4 sk. pašalpa už 18 d.........	36.00
45738	Pranas Daukšis, 212 kp., 4 sk. pašalpa už 20 d.........	40.00
45739	Jokūbas Kuzmickas, 246 kp., 2 sk. pašalpa už 21 d.......	21.00
45740	Joseph G. Yonakas, salary, postage and telephone for Feb.	100.78
45741	H. S. Smith, photostating policies and reports for annual statements	18.90
45743	Simonas Jodauga, 267 kp., 3 sk. pašalpa už 17 d. (viso 90 d.)	25.50
45744	Jonas Rustauskas, 271 kp., 2 sk. pašalpa už 25 d........	25.00
45745	Ona Giedraitis, 47 kp., 1 skyriaus pomirtinė už a. a. Aleksandrą Ringį (2 mėn. duokl. atitr. 56c.)........	149.44

(Bus daugiau)

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

EDWARDSVILLE, Pa. — 1 kp susirinkimas bus liepos 20-tą dieną tuoj po paskutinių mišių pobažnytinėj svetainėj.

FOREST CITY, Pa.—5-tos kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną tuoj po sumai šv. Antano parapijos svetainėj.

WILKES-BARRE, Pa. — 17 kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną tuoj po pamaldų parapijos salėj.

LEWISTON, Me. — 26-tos kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną 2 val. po pietų šv. Baltramiejaus dr-jos salėj. Visi nariai malonėkite susirinkti.

LUZERNE, Pa. — 28-tos kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną 1 val. po pietų Mockaičio salėj.

MAHANOY CITY, Pa. — 31 kp. susirinkimas bus liepos 20-tą dieną parapijos salėj. Pradžia tuoj po sumos.

EYNON, Penna. — 42-ros kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną tuoj po sumos parapijos salėj.

SUGAR NOTCH, Pa. — 46 kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną Šv. Petro ir Povilo parapijos salėj, tuoj po antrų mišių.

BRESLAU, Pa. — 56-tos kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną 2 val. po piet pas kuopos sekretorių

EXETER BORO, Pa. — 57 kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną 2 val. po pietų, Kazio Mikučionio name, 136 Penn Ave., Exeter, Pa.

DURYEA, Pa. — 61-mos kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną tuoj po sumos bažnytinėje svetainėje.

YOUNGSTOWN, Ohio. — 63 kp. susirinkimas bus liepos 20-tą dieną 7 vakare paprastoj vietoj.

ASHLEY, Pa — 69-tos kuopos susirinkimai įvyksta 3-čią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų, pas raštininką J. Šupšinską, 43 Cooke St., Ashley, Pa.

WANAMIE, Pa. — 75-tos kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną tuoj po sumos bažnytinėj salėj.

SWOYERSVILLE, Pa. — 77 kp. susirinkimas bus liepos 20-tą dieną 2 val. po pietų, paprastoj vietoj.

NEW YORK, N. Y. — 106 kp susirinkimas bus liepos 20-tą dieną Aušros Vartų parapijos salėj po pamaldų (sumos).

NANTICOKE, Pa. — 114 kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną pobažnytinėj salėj, tuojaus po pamaldu.

BURLINGTON, N. J. — 120 kp. susirinkimas bus liepos 20-tą dieną bažnytinėj salėj, tuoj po sumai. Kviečiami visi nariai atsilankyti.

COALDALE, PA.—126-tos kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną

ST. CLAIR, Pa. — 130-tos kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną tuoj po mišių paprastoj vietoj.

E. VANDERGRIFT, Pa.—138 kp. susirinkimas bus liepos 20-tą dieną paprastoj vietoj ir paprastu laiku.

LEE PARK, Wilkes-Barre, Pa.—153 kp. susirinkimas bus liepos 20 dieną 2 val. po pietų, pas kuopos sekretorių J. Mažeiką, 93 Oxford St., Lee Park.

CHARLEROI, Pa. — 156 kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną nuose. 1111 Meadow Ave.

INDIANA HARBOR, Ind.—176 kp susirinkimas bus liepos 20-tą dieną tuojaus po sumos, bažnytinėj salėj 3901 Fir St.

PITTSTON, Pa.—183-čios kuopos susirinkimas bus liepos 13-tą dieną paprastoj vietoj, tuoj po sumai.

INKERMAN, Pa. — 194 kuopos susirinkimas bus liepos 20-ta dieną 12:30 val. po pietų Pr. Lamsargio svetainėj, 15 Chestnut St. Visi nariai teiksitės sueiti.

CHICAGO Heights, Ill. — 202 kp. susirinkimas bus liepos 20-tą dieną 1 val. po pietų Šv. Kryžiaus parapijos mokyklos kambary.

PLAINS, Pa. — 212-tos kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną parapijos svetainėj tuoj po pamaldų. Visi nariai dalyvaukit

Port Washington, Wis.—227 kp. susirinkimas bus liepos 20-tą dieną po sumos Šv. Ambraziejaus pobažnytinėje svetainėje.

WARRIOR RUN, Pa.—238 kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną 1 val. po pietų Petro Sabaliausko namuose, 507 Orchard St., Warrior Run, Pa.

WYOMING, Pa. — 244-tos kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną 3-čią val. po pietų, pas J. Čižauską 127 E. 6th St., Wyoming.

SCHENECTADY, N. Y. —245 kp susirinkimas bus liepos 20-tą dieną tuoj po sumos Šv. Kryžiaus parapijos svetainėj.

SIMPSON, Pa. — 271-mos kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną 3 val. po pietų, Igno Stungio salėj.

BLISSVILLE, L. I., N. Y.—277 kp. susirinkimas bus liepos 20-tą dieną tuoj po sumos Atsimainymo Viešpaties parapijos svetainėj, 64—25 Perry Ave., Maspeth, L. I., N. Y.

PORT CARBON, Pa. — 282 kp. susirinkimas bus liepos 20-tą dieną Simano Stoškūno namuose, 2 val. po pietų.

KORN KREST, Pa. — 292 kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną 47 High St. Visi nariai dalyvaukite ir naujų atsiveskite.

SCRANTON, Pa. — 300 kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną tuoj po sumos pobažnytiniam kambary.

DANBURY, Conn. — 304 kuopos susirinkimas bus liepos 20-tą dieną

BELOIT, WISCONSIN

Metinis 76-tos Kuopos Piknikas

LRKSA 76-ta kuopa laikys metinį pikniką liepos 20-tą, tuoj po pamaldų ir tęsis iki vėlumos.

Bus skanių gėrimų ir užkandžių, taipgi gros puiki lietuviška muzika.

Kviečiame vietinius ir aplinkinių vietų lietuvius atsilankyti.

Užkviečiame rockfordiečius atsilankyti, kaip ir kitados, o mūsų kuopa stengsis visus kuo gražiausia priimti

Piknikas bus Burkmans Nursery Parke, kaip ir pereitą vasarą (puskely Highway 51 arba seno Rockford Highway 9 mailės į pietus nuo Beloit ir 9 mailės į šiaurę nuo Rockford). Vartuose bus lietuviška ir amerikoniška vėliavos.

Komisija:
Mrs. Barb. Podwell
Mrs. Mary Budris

A. A.

MIRUSIEMS SUS-MO NARIAMS

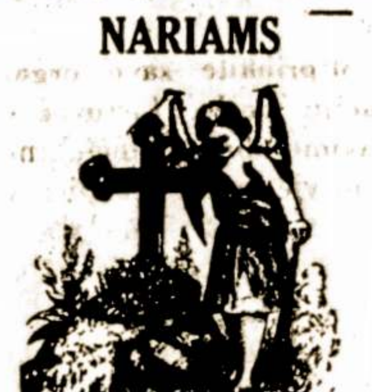

PRANAS BARTKUS,

7 kp. narys, gyv. 37 Webster St., Pittston, Pa., mirė birželio 25, 1941 palaidotas birželio 28-tą iš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose. Sus-man įsirašė gruodžio 3, 1922 m.

MAGDĖ NORKŪNIENĖ,

90 kp. narė, gyv. 767 McNair St., Hazleton, Pa., mirė birželio 28, 1941, palaidota liepos 2-rą iš Šv. Petro ir Povilo bažnyčios parapijos kapuose. Į susivienymą įsirašė birželio 15 1918 m.

IZIDORIUS NIENYS,

129 kp. narys, gyv. 1625 Madison St, Gary, Ind., mirė birželio 26, 1941, palaidotas birželio 30-tą iš Šv. Kazimiero bažnyčios Kalvarijos kapuose. Sus-man įsirašė vasario 9 1919 m.

KOSTAS BERNATONIS,

259 kp. narys, gyv. 837 W. Coal St., Shenandoah, Pa., mirė liepos 1, 1941, palaidotas liepos 4-tą iš Šv. Jurgio bažnyčios Šv. Marijos kapuose. Sus-man įsirašė vasario 12, 1937 m.

Amžiną atilsį suteik jų sieloms, Viešpatie, o šviesybė amžina tegu joms šviečia per amžius.

PAREIŠKIMAS VISUOMENEI

Mūsų tautai brangių ir garbingiausių Amerikos lietuvių visuomenės bei Lietuvos valstybės vadų taip gražiai įvertintam Amerikos lietuvių istorinės bei statistinės medžiagos galutinam surinkimui ir surinktos patobulinimui pasiryžau pasišvęsti. Ir tad tai iki galutinai šis darbas bus atliktas vien jam ir statistikos žinių panaudojimui atsiduosiu.

Kad šį žingsnį galėčiau žengti, šiais paskutiniais pusantrais metais prie to rengiausi: savo leisto laikraščio "Pasiuntinio" vardu įsigijau didokus labai stiprios konstrukcijos namus ir šiek tiek juos jau aptaisiau. Jie man buvo būtini; viena, reikalinga vieta, kame būtų galima laikyti visus rekordus ir kame būtų galima įsteigti akyvas visų Amerikos lietuvių visuomenės darbuotės sričių; antra, kad tie namai duotų man galimybės nors reikalingiausio medžiaginio apsirūpinimo, kad nereikėtų aukų prašymu sunkinti šio idėjinio darbo vykinimą; trečia, kad būtų saugi vieta kaip dabartiniais laikais geraširdžių rūbais ar kenuotais produktais duotas aukas sudėti, sutvarkyti ir per Raudoną Kryžių siųsti Lietuvon; ketvirta, kad turėčiau visiškai tinkamą nuolatinę vietą kame galėtų mūsų darbuotojai reikalui esant susirinkti pasitarimams ir penkta, kad būtų galima ruošti jų darbuotės parodas.

Šiam kilniam tikslui aukodamas savo jėgas, energiją, gabumus, pasiryžęs kiek galėdamas savo menkomis įeigomis padengti savo kelionių išlaidas; pasižadėdamas, jeigu aplinkybės leis, ištęsėti šiame darbe iki tikslaus, teisingo, be partijų ir pažiūrų skirtumo, galimo šio darbo baigimo, kviečiu visus į darbą ir, pasitikėdamas nuoširdžiu prielankumu, tikiu, kad šis mūsų darbas labai daug prisidės prie to, kad įvairiausių mažiau lietuviais apgyventų kolonijų lietuviai širdingai išties savo pagalbos ranką baisių karo audrų blaškomiems saviškiams Lietuvoje; kad mūsų suteikiamomis žiniomis Lietuvai gelbėti fondai pasieks labiausiai apleistas Amerikos užkampes ir ten gyvenančius lietuvius įtrauks į garbingą Tėvynės atstatymo darbą. Aš pats pergyvenau didžiojo karo baisenybes, aš tame laibą. Aš pats pergyvenau didžionausi lietuvių tremtinių reikalais ir labai džiaugiuosi, jei kiek nors Amerikos lietuvių statistikos darbuotojai padidins ir palengvins Lietuvai gelbėti fondų darbe *Kun. S. J. Draugelis*

27-TOJI LIETUVIŲ DIENA

Įvyks Lakewood Park, Pa. rugpiūčio 15 dieną. Pelnas eis keturiems vienuolynams.

Iškilmingos Šv. Mišios bus laikomos 11 A. M. pavilijone.

2 val. po pietų bus įvairi programa. Dainuos visų parapijų chorai, bus įžymių kalbėtojų.

27-tos Lietuvių Dienos rengimo komitetą sudaro sekantys kunigai: garbės pirmininkas kun. P. Česna, Šv. Juozapo parapijos klebonas, Mahanoy City Pa.; pirm. kun M. Daumantas iš Girardville; sekretorius kun. P. Laumakis, St. Clair; iždininkas kun. K. Rakauskas, Minersville, Pa.

Presos komisija: kun J. Šukevičius, Tamaqua, kun. dr. C. Batutis, Shenandoah, Pa.

ATVIRAS LAIŠKAS CHORAMS

Brangūs dainininkai-kės!

Buvo laikai, kada chorai organizavosi, o jiems nebuvo paruošta gaidų. Vedėjai skolindavo vieni nuo kitų dainelių rankraščius, nurašinėdavo, mimiografuodavo ir chorą mokindavo. Nors choristams nelengva buvo išskaityti žodžiai ir gaidos, vienok pašvęsdami daug laiko mokinosi ir džiaugdavosi nauju kūriniu. Tuomet neturėjome kompozitorių, neturėjome nė jėgų, kad ir parašytą kūrinį išleisti.

Kaip žinote, vargoninkui už vis labiausia rūpi choro gerovė ir jo tobulybė, todėl vargoninkai ir buvo patys pirmieji gaidų gamintojai. Jie įsteigė Vargoninkų Sąjungą iš savęs sudėjo $350.00 ir pradėjo gaminti gaidas, leisti laikraštį "Muzika". Mažas narių būrelis, laikraščio išlaidos didelės, nebuvo galimybės jo išlaikyti. Išėjo du numeriai ir mirė.

Antras bandymas. Suorganizuota Chorų Sąjunga su tikslu, kad ir chorai pagelbėtų vedėjams paruošti ir išleisti giesmių, dainų, nes tai daroma dėl pačių chorų naudos. Įsteigta Vargoninkų ir Chorų Sąjungos organas "Muzikos Žinios", su kuriomis šį kultūros darbą jau 7 metai varome pirmyn. Dabar jau vedėjams nėra vargo su gaidomis. Jei tik norima, chorai gauna gražiai ir aiškiai išspausdintas giesmes ir dainas. Chorams lengva suskaityti ir išmokti. Chorų repertuaras padidėjo tikra spauda.

"Muzikos Žinias" leisti kas mėnesis su kaltomis gaidomis, kaip dabar kad eina, nėra lengvas darbas. Reikia pasišventimo, reikia ir pinigų. Todėl chorai, kaip Sąjunga, turėtų laikyti sau už pareigą provincijose paruošti nors po vieną metinį parengimą "Muzikos Žinių" palaikymui. Nemažiau kaip 10 prenumeratorių iš kiekvieno choro užsirašyti ir raštais bendradarbiauti. Tuomet bus teisėtas vardas Chorų Sąjungos ir organas atsieks tikslą, tarnaudamas chorams. Jei to nedarysime, tai nustosime visko, ką jau atsiekėme. Lietuva pavergta, ten giesmės ir dainos sudegintos. Kompozitoriai naujų dainų neruoš, jei jų nebus kam išleisti. Todėl reikia visiems dirbti ir branginti ką šiandien turime, kad nereikėtų vėl grįžti ten, nuo kur pradėjome.

Kitos mūsų organizacijos, k. t.: ALRK Susivienymas, Moterų Są-ga, Vyčiai, Studentų Sąjunga, Darbininkų Są-ga, turi savo tikslą ir gražiai gyvuoja—leidžia po organą (laikraštį) ir bėdų neturi. Mūsų Sąjungos gražiausias ir prakilniausias tikslas—giesmė ir daina Dievui ir Tėvynei! Mums tik reikia daugiau vienybės, pagarbos vedėjams, lojalumo Sąjungai ir nuoširdžiau remti savo organas "Muzikos Žinios".

Liepos 29-30 dd. įvyks Chicagoje Vargoninkų ir Chorų Sąjungų seimai. Pasiruoškime prie jų. Pagaminkime tinkamų rezoliucijų ir išrinkime atstovus.

Pasitikiu, kad mano žodžiai ras visuose pritarimą.

Su gilia pagarba,

Nikodemas Kulys,
"Muzikos Žinių" redaktorius

ĮVAIRIOS ŽINIOS

LIETUVA ŽYMIOJ AMERIKOS KNYGOJ

New Yorko žymi knygų leidykla leidžia poezijos rinkinį, skiriamą atminimui Amerikos genijaus Henry Wadsworth Longfellow, kurio poeziją žino kiekvienas mokinys. Toj knygoj, vardu "THE MUSE OF 1941", Arėjas Vitkauskas spausdina savo eiles apie Lietuvą ir Amerikos lietuvius. Tai jau trečioj didžiulėj knygoj spausdinamos Arėjo Vitkausko anglų kalba eilės. Pirmiau kitų leidėjų dvi knygos išspausdino Vitkausko parinktos poezijos. Vienoj knygoj irgi buvo eilės apie lietuvius.

Amerikos lietuviai, supažindinimui jaunimo arba amerikiečių su lietuviais, gali šią knygą, išeisiančią prieš rugpiūčio 15-tą, knygą užsisakyti ir per Arėją Vitkauską, tuoj pasiunčiant už didžiulį, gražiai išspausdintą ir su viršeliais, tomą 4 dolerius adresu: *Mr. Arėjas Vitkauskas, University of Washington Summer Quarter, Seattle, Wash.*

NUŽUDĖ UŽ NEDAVIMĄ "TAIKOS" BUČKIO

McKeesport, Pa. — Albert ir Betty Black'ai, tik dviem mėnesiam praslinkus po vestuvių, susikivirčijo. To pasekoje žmona apleido vyrą. Pastarasis nuėjęs pas žmoną kivirčą norėjo užbaigti bučkiu, bet buvo apsišarvavęs ir revolveriu. Žmonai atsisakius patenkinti vyro prašymą, pastarasis da porą sykių pakartojo savo prašymą ir susilaukęs iš žmonos neigiamą atsakymą, ją nudėjo keliais revolverio šūviais, o po to, tokiu pat būdu, ir pats sau galą pasidarė.

Londonas.—Anglų žiniomis, italai nuo karo pradžios praradę 50,0000 kareivių. Daugiausia yra patekusių nelaisvėn.

ANGLŲ LĖKTUVAI VEIKIA

Londonas.—Liepos 13-tą oro ministerija paskelbė, kad RAF lėktuvai išbombordavo eilę Vokietijos miestų. Daugiausia bombų gavo Bremenas.

Raudonieji Kraustosi iš Maskvos

Ankara.—Liepos 13-tą Ankaroje gauta žinia apie raudonosios vyriausybės pasirengimą apleisti Maskvą. Esą, dalis vyriausybės įstaigų jau anksčiau perkelta į Gorki, 250 mylių į rytus.

Norvegų Gubernatorių Protestas

Stockholmas. — Liepos 14-tą čia gauta žinia iš Oslo, kad 18 Norvegijos provincinių gubernatorių atsisakė iš savo vietų. Tuo jie pareiškė savo protestą prieš norvegų nazių vado Quislingo vedamą politiką. Du gubernatoriai yra anksčiau areštuoti, kiti laukia savo eilės.

Londonas.—Liepos 14-tą anglai paskelbė, kad jų lėktuvai nuskandinę 2 nazių laivus ir 7 lėktuvus.

Tokio.—Liepos 13-tą dėl didelių lietų Tokio rajone žuvo 19 asmenų.

Lisbonas. — Liepos 13-tą komercinis anglų lėktuvas nukrito jūron. Visa įgula žuvusi.

PAIEŠKO

Paieškau savo brolio Edvardo Mackevičiaus. Jis gyveno Naujos Anglijos rajone (Mass. valstijoje). Jis pats, arba kas apie jį žino, prašau pranešti šiuo adresu: MRS. BR. SAVARAUSKIENĖ, 2100 Mapes Ave., Bronx, N. Y.

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Parašė Kun. M. J. Duffy, vertė Kun. J. K. Miliauskas

KETVIRTOJI LAIDA

Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau

Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prieina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVOS DIPLOMATAI IR BOLŠEVIKŲ AGRESIJA PRIEŠ LIETUVĄ

"STIPRINKITE SAVO ORGANIZACIJŲ DARBĄ LIETUVOS VADAVIMO OBALSIU"—SAKO BUVĘS LIETUVOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIS STASYS LOZORAITIS

Lietuvos Įgaliotiems Ministrams užsieniuose lietuviškoj spaudoj prikišama, kad esą jie ligšiol nėra padarę jokio diplomatinio žygio sukurti organui, kuris kalbėtų Lietuvos vyriausybės ir seimo vardu.

Straipsniuose statoma eilė klausimų: kas tvarko palikusį užsienyje Lietuvos diplomatinį aparatą? Kuo aiškinti nelauktas ir netikėtas Lietuvos diplomatijos tylėjimas ir neveiklumas?

Nors tikiuosi, kad Amerikos lietuvius jau bus pasiekęs Lietuvos Tautinio Komiteto Europoje išleistas į pasaulio Lietuvius atsišaukimas, vis dėlto aš, nors pavėluotai atsakysiu į kai kuriuos priekaištus.

Kaip žinoma, 1939 m. spalių mėn. 10 dieną Maskolijos vyriausybė, grasindama karu, privertė Lietuvą pasirašyti sutartį apie bolševikų bazių mūsų krašte steigimą. Ta pat sutartimi bolševikai grąžino Lietuvai Vilnių. Maskvos kominterno tikslas buvo aiškus: įvesti savo garnizonus į Lietuvą, sudaryti pagrindą provokacijoms, kuriomis tinkamu momentu pasinaudojus, būtų galima užimti visą Lietuvą kartu su 'grąžintuoju' Vilniumi. Kad bolševikai Maskvos sutartį sulaužys, nebuvo abejojimo. Jei jie gerbtų savo ir kitų parašus, teisę, moralę, jie nebūtų bolševikais. Maskvos vyriausybė nėra korektiškai įvykdžiusi nei vienos sutarties su Lietuva. Juo tikresnis tad dalykas buvo, jog Maskva pasinaudos savo garnizonais Lietuvoj ir kitose Baltijos valstybėse tam, kad galėtų paplėšikauti.

Todėl kelias dienas po 1939 metų spalių mėn. sutarties pasirašymo, vienas mūsų diplomatų užsienyje, turėjęs, beje, progos stebėti bolševikų diplomatijos melagingumą ir juo stebėtis, pasiūlė dviem kitiems savo kolegoms susivažiuoti ir apsvarstyti priemones, kurių reikėtų imtis, kai Maskva begėdiškai sulaužys savo parašą ir kėsinsis okupuoti Lietuvą. Pasiūlytasis suvažiavimas įvyko vienoj Europos sostinėj 1939 metų spalių mėnesį. Jame buvo apsvarstyti konstituciniai, ūkiniai ir užsienio politikos klausimai, surišti su besiartinančia Lietuvos okupacija. Trijų dalyvavusių diplomatų nuomonė ir pasiūlymai buvo surašyti memorandume.

1940 metų gegužės mėn. 15 dieną diplomatijos šefas kreipėsi telegrafu į tam tikrus asmenis, nurodydamas, kad bolševikų agresijos reikia laukti netrukus. Jis prašė todėl imtis memorandume pasiūlytų priemonių. Kurių priemonių buvo imtasi, šiandien dar per anksti kalbėti.

1940 metų birželio mėn. 15 d. bolševikai, kaip ir buvo nuo pat Maskvos sutarties sudarymo momento spėta, sulaužė sutartį. Keli šimtai tūkstančių nudriskusių Kominterno vergų įsiveržė į mūsų kraštą. Jau nuo sekančios nakties Lietuvos diplomatiniai atstovai buvo nuolatiniame kontakte savo tarpe telegrafu ir telefonu. Tas kontaktas buvo palaikomas ne tiktai Europoje, bet taip pat ir su Amerika. Visi atstovai iš karto buvo vieningai nusistatę nepripažinti Maskvos raudonųjų barbarų įsiviešpatavimo Lietuvoj. Tuo būdu reikėjo tiktai derinti jų diplomatinę veiklą ir tuos žygius, kuriuos jie turėjo padaryti okupantų pastatytos Kaune vyriausybės atžvilgiu. Jūs jau seniai žinot, kad visi Lietuvos diplomatiniai atstovai įteikė atitinkamoms vyriausybėms notas su protestais prieš Maskvos agresiją (kai tik bus galima, protestų notos bus paskelbtos) ir protestavo Kaune prieš bolševikų surinktų agentų nutarimus "prašyti", kad Lietuva būtų prijungta prie Bolševikijos. Petrui Klimui, Broniui K. Balučiui, dr. Šauliui, S. Girdvainiui, P. Žadeikiui, V. Gyliui, K. Turauskui, K. Škirpai, dr. Graužiniui ir šių eiliučių autoriui — nei vienam jų nekilo mintis pasiduoti bolševikų viliojimams ir grąsinimams. Taip pat garbingai pasielgė gen. konsulai, konsulai, patarėjai, sekretoriai — visi kiti mūsų diplomatinių bei konsularinių atstovybių nariai. Taip elgdamiesi, jie negalvojo apie savo ateitį, apie tai, kad pasilieka svetimuose kraštuose, karo apimtame pasaulyje, be jokio asmeninio turto. Jie rūpinosi tik tuo, kad Lietuvos, kuri turi būti išvaduota ir bus išvaduota, diplomatinė padėtis būtų apsaugota. Aš manau, kad toks mūsų diplomatų vieningumas yra pažymėtinas įvykis bendroj diplomatinėj istorijoj. Jis parodo, be to, jog tie žmonės yra tikri Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos, jos interesų, idealų ir sąžinės atstovai.

Greta diplomatinės veiklos reikėjo imtis priemonių Lietuvos turtui, archyvams ir inventoriui apsaugoti. Nei vienas slaptas dokumentas nėra patekęs į bolševikų rankas. Kur tik buvo bent mažiausias galimumas, inventorius buvo apsaugotas nuo plėšikų rankų. Ten, kur Ministrai buvo priversti apleisti Pasiuntinybių namus, jie neatidavė jų bolševikams, nesudarė jokio akto, kuriuo bolševikai galėtų kada nors pasiremti.

Besiginant nuo bolševikų spaudimo, lygiagrečiai buvo pradėta rūpintis ateities veikla Lietuvai vaduoti. Tik kelioms dienoms nuo bolševikų įsiveržimo į Lietuvą praėjus, įvyko pirmas kelių diplomatų pasitarimas. Po savaitės kitoj Europos sostinėj įvyko naujas pasitarimas, kuriame buvo aptarti labai svarbūs ateities klausimai. Tie pasitarimai buvo įvykdyti taip, kad nei Kauno bolševikų, nei Maskvos bolševikų vyriausybės, kurių vienas svarbiausių įrankių yra špionažas, net apie mūsų diplomatų keliones nieko nesužinojo. Aiškus dalykas, kad už tai mes turime dėkoti taip pat ir toms vyriausybėms, kurios, rodydamos simpatijos Lietuvos bylai, nekliudė mums susitikti.

Vėliau buvo sušauktas Lietuvos atstovų-ministerių Europoje suvažiavimas, kuriame dalyvavo dauguma akredituotų Europoj atstovų. Pastarajame suvažiavime buvo sudarytas Lietuvos Tautinis Komitetas Europoje ir nustatytos jo funkcijos. Ir šiandien nei vienas mūsų diplomatų nesėdi sudėjęs rankas. Kiekvienas, nežiūrėdamas sunkių medžiaginių ir dvasinių sąlygų, veikia kaip ir kur reikia, rūpinasi visokiariopais Lietuvos piliečių tremtinių

visuomenėj, politikos srityje. Aš manau, kad skaitytojai nereikalaus iš manęs daugiau žinių, kur ir kas deda plytelę būsimos laisvos ir nepriklausomos Lietuvos valstybės pastatui, nes kitaip mes pakenktumėm ir sau, ir tiems, kurių simpatijomis naudojamės.

Aš žinau tikrai, kiek paguodos suteikė ir suteikia okupuotos Lietuvos žmonėms žinios, kad Lietuvos diplomatai paliko ištikimi savo pareigoms bei priesaikai ir, kad jie tęsia kovą. Aš manau, kad išvaduotoji Lietuva neužmirš savo atstovų užsieniuose ištikimybės tėvynei.

Amerikos lietuvių spauda klausia taip pat, ko Lietuvos diplomatai pageidauja iš pasaulio lietuvių Lietuvos vadavimo darbui. Atsakymas į šį klausimą yra Lietuvos Tautinio Komiteto Europoje atsišaukimas į Lietuvius. Aš nuo savęs tiek tegaliu pridėti:

Pasitikėti Lietuvių Tauta. Jos širdis neprieinama okupantams. Čekistai jos neįveikė. Tauta, kuri buvo nepriklausoma, niekados nenustos trokšti ir siekti nepriklausomybės, kaip žmogus, kuriam atimta laisvė, visados trokšta išeiti iš kalėjimo.

Žinokite, kad kiekvienas komunistas, kurios tautybės ir kuriame krašte jis bebūtų, yra mirtinas kiekvieno lietuvio priešas, nes Lietuvos brutališkas užgrobimas yra darbas Kominterno, vienijančio ir valdančio viso pasaulio komunistus.

Stiprinkite savo organizacijų darbą Lietuvos vadavimo obalsiu. Jeigu anksčiau vienijotės savo lietuvybei apsaugoti ir ūgdyti, tuo vieningesni būkit dabar, kovodami už teisingiausią Lietuvos nepriklausomybės bylą. Naudokitės tuo, kad esat laimingesnėj padėty, kaip mes čia, nes daug daugiau galit veikti viešai.

Atsiminkite, kad jokia politinė veikla nėra galima be pinigų. Reikalinga lėšų kovai už nepriklausomybę, mūsų politinėms ir diplomatinėms įstaigoms palaikyti, tremtiniams apsaugoti nuo bado. Tos lėšos priklauso tiktai nuo pasaulio lietuvių, nuo Jungtinių Valstybių lietuvių duosnumo.

Visa tai, ką aš čia esu atvirai pasakęs, nėra nieko nauja. Taip pat galvojo ir taip pat elgėsi ir kitų kraštų išeiviai, kurie kovojo už savo gimtojo krašto laisvę. Ir visados jie laimėdavo. Taip elgėtės ir jūs ano karo metu ir taip pat laimėjot.

Kai nepriklausoma Lietuvos valstybė bus atstatyta geresnė, tobulesnė ir teisingesnė, Lietuvių Tauta galės su pasididžiavimu pareikšti pasauliui, jog nei vienas tikras jos sūnus, nei viena tikra duktė, kad ir kaip toli pasaulyje jie būtų buvę, nebuvo užmiršę savo gimtojo krašto, kad pavojaus valandoj patriotų eilėje netrūko nei vieno tikro lietuvio ar tikros lietuvės.

Stasys Lozoraitis,
Buvęs Lietuvos Užsienių

PRELATAS AL. DAMBRAUSKAS

Vasario 19 d. 1938 m. laikinoje Lietuvos sostinėje Kaune dr. Antano Gylio ligoninėje mirė prof. prel. Aleksandras Dambrauskas —Adomas Jakštas, vienas iš seniausių ir žymiausių lietuvių veikėjų, mokslininkų ir rašytojų.

Jis buvo gimęs 1860 m. rugsėjo 9 d. Kuronių kaime, Pagirių valsč., Ukmergės apskr. 1880 m., pabaigęs Šiaulių gimnaziją, įstojo į Petrapilio universiteto matematikos-gamtos fakultetą. Tačiau jo šie mokslai nepatenkino ir po metų iš universiteto išstojęs išvažiavo į Žemaičių kunigų seminariją Kaune. Pabaigęs seminariją, kaip paprastai gabus ir stropus klierikas, seminarijos vyresnybės buvo pasiųstas į Petrapilio kunigų akademiją, kurią pabaigė 1888 m. teologijos magistro laipsniu ir tais pat metais buvo įšventintas į kunigus.

Aleksandras Dambrauskas dar tebesimokydamas jau buvo susipratęs ir veiklus lietuvis. 1883 m. Žemaičių kunigų seminarijoje redagavo rankraštinį Lietuvos laikraštėlį, kurio buvo išleisti 4 nr. 1884 m. jis pradėjo bendradarbiauti "Aušroje" išspausdindamas savo eilėraštį "Daina prasčiokėlio, nemokančio rašyti". Tad, baigęs aukštuosius teologijos mokslus Aleksandras Dambrauskas buvo jau nebe tik susipratęs bei veiklus lietuvis, bet taip pat ir žymus ano meto mūsų tautos veikėjas, turįs aiškią veikimo ideologiją ir siekimus. Pabaigęs aukštuosius mokslus, jis buvo paskirtas Panevėžio realinės gimnazijos kapelionu. Kadangi gimnazijos vyriausybė visokiais būdais stengėsi lietuvius mokinius rusinti, tai Aleksandras Dambrauskas tam jų darbui griežtai pasipriešino ir už tai rusų valdžios penkeriems metams buvo ištremtas į Naugardo guberniją, į Ustiužnos miestelį. Čia jis susipažino su gydytoju Vincu Pietariu, kurį jis paskatino lietuviškai rašyti. Tad daugiausia A. Dambrausko dėka mes iš Vinco Pietario susilaukėme žymaus rašytojo, parašiusio didelę apysaką "Algimantas" ir daug kitų kūrinių. Gyvendamas ištrėmime ir pats A. Dambrauskas daug rašė įvairių mokslo veikalų ir straipsnių Tilžėje leidžiamiems lietuvių laikraščiams. Sugrįžęs iš ištrėmimo A. Dambrauskas kelerius metus gyveno be pastovesnės vietos: rusų valdžia jam, kaip baustam už politinę neištikimybę rusų valdžiai, neleido duoti vietos. Tik 1898 m. jis buvo paskirtas Žemaičių kunigų seminarijos profesoriumi, kur daugiausia dėstė Ksenijos ir Elžbietos institutuose. Jis taip pat veikliai dalyvavo Petrapilio lietuvių kolonijos visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime. Pastebėjęs Kazimierą Būgą esant labai gabų ir domintis lietuvių kalba jis rūpinosi, kad K. Būga galėtų baigti gimnaziją ir u-sia A. Dambrausko dėka mes ir iš Būgos susilaukėme gilaus lietuvių kalbos tyrinėtojo ir mokslininko.

Nors A. Dambrauskas Petrapilio kunigų akademijoje galėjo padaryti labai žymaus mokslininko karjerą, tačiau jį traukė Lietuva ir jos reikalai. 1906 m. vasarą jis sugrįžo į Lietuvą ir pradėjo vadovauti neseniai įsteigtai Švento Kazimiero Draugijai lietuviškoms knygoms leisti ir tai draugijai jis vadovavo ligi pat savo mirties. Ši draugija per keliasdešimtį metų yra išleidusi daug knygų, kurios buvo paskleistos liaudyje. 1907 m. A. Dambrauskas pradėjo leisti ir redaguoti literatūros, mokslo ir politikos žurnalą "Draugija". Šis žurnalas aplink save suspietė daugelį ano meto žymiųjų lietuvių mokslo, meno ir publicistikos pajėgų. Tas žurnalas anais laikais buvo labai įtakingas, ypač jis didelės įtakos turėjo jaunajai lietuvių kunigų kartai, kurią jis auklėjo katalikiškai tautiškoje dvasioje. Be "Draugijos" žurnalo A. Dambrauskas taip pat yra įsteigęs ir redagavęs ir daugelį kitų laikraščių: "Vienybę", "Ateitį", "Garnį" etc. Prieš karą A. Dambrauskas buvo vienas iš žymiausių lietuvių publicistų. Jo straipsniai apie įvairius lietuvių tautos reikalus visuomet sukeldavo didelį jo vienminčių susidomėjimą, o jo ideologijai priešinguose laikraščiuose—smarkią polemiką. A. Dambrauskas, būdamas tvirtų principų žmogus, savo priešininkams niekuomet nenusileisdavo ir todėl jo sukeltoji polemika dažnai labai ilgai tęsdavosi.

Vokiečių okupacijos metu A. Dambrauskas gyveno Kaune ir taip pat daugiausia rūpinosi lietuvių spaudos reikalais. Dar prieš karą 1908 m., minėdamas 25 savo veiklos metus, A. Dambrauskas buvo labai plačiai pasireiškęs įvairiose mūsų tautos kultūrinio darbo šakose. Jis buvo žymus laikraštininkas, visuomenės veikėjas, poetas, mokslininkas, organizatorius ir tt. Įsikūrus Lietuvos universitetui, jis už savo nuopelnus mokslui universiteto buvo tinkamai pagerbtas. 1922 m. jis buvo išrinktas Lietuvos universiteto garbės profesoriumi. Vėliau jį garbės profesoriumi išsirinko teologijos-filosofijos fakultetas, matematikos - gamtos fakultetas jam suteikė matematikos garbės daktaro laipsnį, o humanitarinių mokslų fakultetas jam suteikė filosofijos garbės daktaro laipsnį. Už nuopelnus katalikų bažnyčiai 1914 m. Žemaičių vyskupas Pranciškus Karevičius jį pakėlė į Žemaičių vyskupijos kapitulos prelatus. Be to, reikia pažymėti, kad Aleksandras Dambrauskas yra vienas iš kūrėjų lietuvių katalikų mokslo akademijos, o 1938 m. įvykęs lietuvių katalikų mokslininkų ir mokslo mėgėjų suvažiavimas jį paskelbė pirmuoju katalikų mokslininku-akademiku.

Per visą savo gyvenimą A. Dambrauskas yra rašęs keliasdešimtyje laikraščių bei žurnalų, kuriuose parašė kelius tūkstančius straipsnių. Jis straipsnius yra rašęs lietuvių, lenkų, rusų, vokiečių, prancūzų, lotynų, esperanto ir kitomis kalbomis. Jis taip pat įvairiomis kalbomis yra išleidęs keliasdešimtis mokslo ir literatūros veikalų. 1894 m. jo buvo išleista pirmoji eilėraščių knyga "Dainų skrynelė", kuri susilaukė keletos laidų. Vėliau dar jis yra išleidęs kelias eilėraščių knygas. Geresnieji jo eilėraščiai yra surinkti į vieną rinkinį pavadintą "Lirika". Kritikos straipsniai yra surinkti dviejuose tomuosę, pavadintuose "Naujoji lietuvių literatūra". Pirmasis tomas yra skirtas lietuvių literatūros poezijai, o antrasis prozai. Jis taip pat yra išleidęs atskirą veikalą, kuriame yra gvildenamos kūrybos ir meno problemos. Be to, reikia pažymėti, kad A. Dambrauskas pasirašęs Druskiaus slapyvardžiu yra išleidęs keletą satyros ir jumoristikos rinkinių. Taip pat jis yra išleidęs keletą žymių matematikos, teologijos, filosofijos veikalų. A. Dambrauskas nemažos įtakos yra turėjęs ir mūsų bendrinei kalbai. Ypač jis apie mūsų bendrinės kalbos reikalus daug rašė prieš karą ir pirmaisiais nepriklausomo gyvenimo metais.

A. Dambrauskas buvo plačios erudicijos, stiprios valios ir nepaprastai didelės energijos ir nuostabaus darbštumo žmogus. Jis daugiausia buvo kabinetinis mokslininkas ir labai retai kada viešumoje rodydavosi. Tačiau, būdamas ir kabinetiniu mokslininku, jis visą laiką domėjosi Lietuvos politiniu, kultūriniu ir visuomeniniu gyvenimu. Į kiekvieną, kiek žymesnį bei svarbesnį, mūsų tautos įvykį jis visuomet reaguodavo.

"ŠVENTOJI VALANDA"

MALDOS IR GIESMĖS

Sutaisė KUN. J. K. MILIAUSKAS

Tai vienatinė Amerikoj išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis taip kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru.

Kaina 15 Centų,
Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų

Reikalaukite:
"GARSO" ADMINISTRACIJA
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

KAIP BOLŠEVIKAI KANKINDAVO NEKALTUS ŽMONES

Pasakoja Žmogus, Perėjęs Bolševikų Tardymus, Kankinimus ir Kalinimą

Čia pateikiame vieno kalinio, kuris buvo laikomas Kauno kalėjime, kai kuriuos išgyvenimus. Kalinys išsigelbėjo iš kalėjimo kaipo repatriantas, nes jo motina buvo vokiškos kilmės.

Tenka pastebėti, kad šio aprašymo autorius savo išgyvenimus pradeda fraze, jog jis norėtų būti tarp pirmųjų, kurie eis išlaisvinti Lietuvą nuo bolševikų jungo!

"Buvau suimtas 1940 metų rugpiūčio 1 d. nakties metu. Į namus atvyko 4 tipai, kurie tris valandas darė kratą. Paėmė kaipo "inkriminuojančius" dokumentus: sąsiuvinį iš mokyklos laikų su eilėraščiais ir dainelėmis, lapą su užrašais nuo preferanso, kelias svetimas vizitines korteles, vieną mano nuotrauką iš kaukių baliaus, žmonos dienyną ir kitus menkniekius. Kratos metu dalyvavo 4 žmonės, vienas jų viešosios policijos pareigūnas. Baigus kratą, buvau išvežtas į Kauno sunkiųjų darbų kalėjimą.

Kauno kalėjimo viršininkas, kaip patyriau paskutiniuoju laiku, buvo kažkoks Pocius, Šiaulių miesto siuvėjas ir komunistas. Tai labai žiaurus ir kerštingas žmogus. Bet šalia jo pasodintas iš Rusijos atgabentas komisaras. Jis, matyti, faktiškai valdė kalėjimą. Jo pavardė — Vološin. Jis turėjo pavaduotoją, taip pat komisarą — Utkiną. Kalėjimo inspektorius buvo Borodinskas, buv. geležinkelių dirbtuvių stalius. Be to, buvo dar kažkokie korpusų vyresnieji, bet jų funkcijų nesupratau. Prižiūrėtojai mano skyriuje buvo arba iš Jonavos sentikiai arba vietiniai žydai. Buvo du daktarai, abudu vietiniai žydai. Fotografas ir kirpėjas taip pat žydai. Gailestingosios seserys parinktos taip pat iš labai neaiškaus elemento. Jos, greičiausia, su medicina niekuomet nieko bendra nėra turėjusios. Kai kurios buvo iš sov. Rusijos. Kažkokias funkcijas, matyti, kontrolės, atlikinėjo sovietų čekistai. Jei kada atsilankė kamerose, darė įvairius patikrinimus ir dalyvavo prie kratų. Išorines sargybas (bokšteliuose ir gatvese) ėjo sovietų kariškiai.

Šia proga paminėsiu man žinomos vietinės politinės apsaugos (taip vadinasi GPU arba Čeka) pareigūnus. Jų vyriausias buvo Sniečkus, Lietuvos komunistų partijos sekretorius. Jo dešinioji ranka, kvotų skyriaus viršininkas buvo komunistas žydas Rozauskas (šis tipas dažnai pats dalyvaudavo tardymuose). Šalia jo stovėjo, kaipo kontrolierius, čekistas Šuliak. Iš tardytojų man žinomi sovietų rusas Forstikov ir vietinis rusas Zubriavok.

Prieš Kauno kalėjimą esančiuose buv. Lapėno namuose buvo apsigyvenusi čekos kariuomenė. Tai daryta, matyti, apsaugai. Panašūs daliniai buvo apgyvendinti ir prie kitų kalėjimų.

Kalėjime daugiausia prikankino oro, maisto ir judėjimo stoka. Asmeniškai manau, kad fiziškai stiprus ir sveikas žmogus tokio kalėjimo režimo negali daugiau išlaikyti kaip 2 ar pustrečių metų. Tie, kurie perėjo per tardymą ir susilaukė teismo, buvo išvežti sovietų Rusijos gilumon.

Apie tikrai nužudytuosius nieko tikslaus negaliu pasakyti, bet mirusiųjų kalėjime skaičius yra didelis. Mirusiųjų pavardės slėptos, o lavonai laidoti slapta naktimis. Daug kalinių mirė operacijų metu. Apie išvežtuosius irgi sunku ką nors tikro sužinoti, nes kalinius išvedant iš kamerų, nei patys prižiūrėtojai nežino, kur jie vedami.

Mane apkaltino priklausymu XX organizacijai. Buvau apklausinėjamas Čekos tardytojų Kauno kalėjimo rajone, prie raštinės, o vėliau—buvusioje stalių dirbtuvėje, kur yra įrengtos tardytojams kameros. Jų galėjo būti apie 12-14. Tardymas tik retais atsitikimais vykdavo dieną, o šiaip tiktai naktimis. Tardymo procedūra pagrįsta paties kaltinamojo "nuoširdžiu prisipažinimu". Tai ypatingai lietė "nusikaltimus" prieš okupaciją, iš kurių laikų tardytojai neturi liudytojų. Iš pat pradžių, kaipo įžangą, tardytojas pasako kalbą, įtikinėja kaltinamąjį prisipažinti savo "nuodėmėmis prieš liaudį ir sovietų valdžią, kuri, girdi, esanti vienintelė "teisėta valdžia visame pasaulyje". Toliau pasakoja apie sovietų valdžios "mielaširdigumą", kad, girdi kiekviena kaltė galinti būti atpirkta, jei kaltinamasis nuoširdžiai viską pripažins, kad ateityje kaltinamasis savo darbu ir solidarumu galįs įrodyti savo lojalumą sovietų valdžiai. Po to stato klausimus. Jei kaltinamasis neprisipažįsta, jei jis pradeda gintis, kad nėra kaltas, kad nė nesapnavo apie jam primetamą kaltinimą,—prasideda gąsdinimas ir terorarizavimas. Tai ypatingai yra nemalonu, ypač jei tardyme dalyvauja keletas tardytojų. Vartojamas rafinuotas rusiškųjų keiksmažodžių leksikonas, grąsinimai, kumštis ir revolveris prie nosies. Pavartoja ir fizinę jėgą. Man asmeniškai teko "paragauti" tardytojo kumštį į veidą ir grąsinimą, kad tardytojas apsieisiąs ir be "prisipažinimo", taip pat ir be teismo, nes jis galįs sudaryti trijų žmonių kolegiją, kuri tuojau pat padarys sprendimą ir jį įvykdys (suprask, sušaudys!). Pastačius klausimą, tardytojai stengiasi išgauti jų pačių suformuluotą "prisipažinimą". Jei tardomasis su tuo formulavimu nesutinka, tai prasideda tikras spektaklis: jis gali tęstis net 12 valandų iš eilės kol surandama "formulė". Ir visa tai atliekama nakties metu, o dieną miegoti yra griežtai draudžiama, net prisnausti neleidžiama. Prižiūrėtojas tokį per ištisą naktį tardytą kalinį ypatingai prižiūri, kad jis neprisišlietų prie sienos ir neužsnaustų. Sekančią naktį tardymas vėl pradedamas iš naujo, kol pagaliau kalinys nesutiks su kaltinamo "formule", kurią suredaguoja tardytojas. Yra dar viena išeitis. Jeigu tardomasis pasirodys per daug kietas, tai kuriam laikui jis paliekamas kameroje ramybėje, bet užtat vėliau vėl prasideda tardymo kankynės. Jeigu tardomasis vėl neprisipažįsta, tai tardytojas liepia išvesti jį į karcerį. Kai kada tardomasis pasodinamas ant kėdės briaunos ir ištiestomis kojomis turi sėdėti nepajudėdamas. Taip besėdint kaltinamajam, tardytojas kokias 2-3 valandas jokių klausimų nestato, bet kažką rašo, o vėliau reikalauja pasirašyti (tai yra kaltinamojo parodymai, kuriuos pats tardytojas sufantazuoja). Toks sėdėjimas ant kėdės briaunos, nejudant, labai išvargina ir žmogų nepaprastai prikankina. Jei nepasirašai, verčia tokioje padėtyje sėdėti tol, kol netenki sąmonės arba tol, kol tardytojas "nepasigailės". Jei bandai žmoniškai atsisėsti, tuojau nuvaro į karcerį. Kartais vėl tardytojas kažkodėl "sušvelnėja", pasiūlo net papirosą arba arbatos stiklą. Tuo būdu jie tikisi paveikti tardomojo moralę ir priversti "prisipažinti".

Nors toks "tardymas" buvo baigtas prieš Naujus Metus, bet teisme nebuvau, nors po "tardymo" išbuvau kalėjime dar beveik tris mėnesius.

Iš kai kurių nuteistųjų pasakojimų patiriama, kad juos teisė rusų Čekos karininkai ir keli vietiniai čekistai, daugiausia žydai. Teismo sąstatas būdavo iš trijų žmonių, dalyvaujant sekretoriui. Toks teismas vadinosi "Karo tribunolas". Teismai atliekami privačiuose butuose prie uždarų durų ir vis įvairiose vietose. Teisme dalyvauja iš paskyrimo advokatas, su kuriuo teisiamasis pirmą kartą pasimato per teismą. Ar toks advokatas turėjo galimumo iš anksto susipažinti su kaltinamąja medžiaga, tenka labai abejoti, nes jis per teismą teprašo "pasigailėti" ir pareiškia, kad teisiamasis buvęs "suklaidintas",

NEBŪK ŽILAS

Stebėklingos gyduolės, kurios panaikina žilimą, plaukų slinkimą ir pleiskanas. Šios gyduolės privalėtų turėt kiekvienas, kuriam žyla, slenka arba pleiskanuoja plaukai. Jos atitaiso žilus plaukus koki buvo, bet nėra dažai. Nėra nieko už jas geresnio iki šiol išrasta. Specialiai supažindinimui pasiūlome didelį $2.00 pakelį už $1.00. Užsisakykite šiandien ir sutaupykite dolerį. Jeigu nebūsite pilnai patenkintas, jusu pinigai bus sugrąžinti. Reikalaujame agentų.

VALORSTONE HERB CO., Dept. C,
P. O. Box 205, Clinton, Ind.

10-TAS METINIS A. L. K. STUDENTŲ IR PROFESIONALŲ SEIMAS

GRAŽUS SEIMO NUTARIMAI IR REZOLIUCIJOS. NAUJA SĄJUNGOS VADOVYBĖ

Amerikos Lietuvių Katalikų Studentų ir Profesionalų Sąjungos dešimtasis metinis seimas įvyko 1941 m., liepos 5-6 dienomis, Marianapolio Kolegijoje, Thompson, Conn.

Seimas buvo pradėtas devintą valandą Šv. Mišiomis, kurias atnašavo Marianapolio Kolegijos rektorius, kun. dr. Jonas Vaškas, asistuojant kun. dr. K. Matulaičiui ir kun. J. Kuprevičiui. Pritaikintą pamokslą pasakė kun. J. Mačiulionis.

Seimą atidarė vice-pirmininkė Valerija Jakštaitė. Kun. dr. Jonas Navickas sukalbėjo maldą.

1) Prezidiumo rinkimai:—pirmininku išrinktas Balys Laučka; pavaduotojais—Sofija Stulginskaitė ir Alicija Stasiliūnaitė. Sekretoriais — Estera Jakštaitė ir Petras Aiknšoras. Rezoliucijų komisiją sudarė—dr. Pranas Galinis, kun. Kazys Barauskas ir Antanas Vaičiulaitis.

2) Sveikinimai.

Seimą sveikino kolegijos rektorius kun. dr. Juozas Vaškas, išreikšdamas viltį, kad seimas bus sekmingas ir našus.

Kun. J. Mačiulionis savo žodyje pabrėžė reikalą visą gyvenimą vairuoti pagal Kristaus pavyzdį.

Kun. Kazys Barauskas savo karštoje kalboje priminė Lietuvos kovas dėl savo laisvės ir nepriklausomybės. Jis ragino visus prisidėti prie šio Lietuvos atstatymo darbo.

Po kun. K. Barausko kalbos seimo pirmininkas Balys Laučka pakvietė visus seimo dalyvius atsistojimu pagerbti tuos lietuvius, kurie birželio 22-24 dienomis žuvo dėl Lietuvos laisvės Kaune.

Toliau sveikino kun. dr. Kazys Matulaitis, savo kalboje ypač išryškindamas religinį momentą studentų ir kiekvieno žmogaus gyvenimui ir veikimui.

Garbės pirmininkas dr. Pranas Galinis sveikindamas reiškė mintį, kad seimui pasisektų kuo geriausia pasiekti savo uždavinius.

Kun. dr. Jonas Navickas sveikindamas, tarp kitų dalykų, palinkėjo studentams ir geros asmeninės laimės.

Nuo atskirų kuopų sveikino sekantieji: Valerija Jakštaitė, Waterbury, Conn.; Elena Katinaitė, Worcester, Mass. (Aušros Vartų parapijos); Adelė Ivaškaitė, Worcester, Mass.

Raštu sveikino: kun. dr. Jonas Starkus, Lietuvos Pasiuntinybė Vašingtone, Juozas Laučka, Jonas Šakočius, Petras Bernota ir Hinsdale studentų kuopa.

3) Toliau sekė Antano Vaičiulaičio paskaita, tema "Lietuvio kovos tikslai". Savo paskaitoje iškėlė tris bruožus, būtent: Lietuvos tradicingumą ir senoviškumą, Lietuvos kultūros vakarietišką ir krikščionišką pobūdį, ir, pagaliau, jos meniškąjį savitumą. Seimo dalyviai džiaugėsi gražia paskaita.

Padaryta pertrauka iki antros valandos.

4) Seimo sekretorius perskaitė pereitojo seimo protokolą.

5) Sekė Centro Valdybos raportai.

Dvasios Vadas kun. dr. J. Starkus savo raportą prisiuntė laišku. Sekantieji savo raportą pranešė paeiliui: garbės pirmininkas dr. P. Galinis; vicepirmininkas Pranas Skeivis; vicepirmininkė Valerija Jakštaitė; iždininkas Vincas Šaulys; administratorius Eduardas Galevičius; socialinė sekretorė Jadvyga Stulginskaitė.

Padaryta 15 minučių pertrauka nusifotografavimui.

6) Toliau ėjo kuopų valdybų pranešimai. Iš Waterbury, Ct., kuopos pranešė kuopos veikimą Jadwyga Stulginskaitė. Iš So. Worcester, Mass., kuopos pranešė Elena Katinaitė. Iš Worcester, Mass (Šv. Kazimiero parapijos) pranešė Adelė Ivaškaitė. Marianapolio kuopos darbus atpasakojo Stasys Grafas. Pagyrimo žodis buvo tariamas Waterburio kuopai, kadangi ji pasirodė viena iš veikliausių. Abi Worcester'io kuopos irgi pasirodė stropiai dirbančios.

7) Seimo priimtos rezoliucijos.

a) L. K. Studentų Seimas, įvykęs šių metų liepos 5 d. Marianapolyje, paveda valdybai pasveikinti dabartinę atsistatančios Lietuvos vyriausybę.

b) L. K. Studentų ir Prof. Sąjungos atstovai, susirinkę į dešimtąjį metinį seimą 1941 m. liepos 5 d., vienbalsiai nutarė išreikšti Jo Ekscelencijai Jungtinių Valstybių Prezidentui savo gilius ištikimybės jausmus šiais neramiais ir chaotiškais laikais, ir taip pat dėkingumą dėl šios vyriausybės viešai pareikšto pasmerkimo dėl tos smurtiškos okupacijos, kurią Sovietų kariuomenė 1940 m. birželio 15-16 dienomis įvykdė prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją. Taip pat dėkoja Prezidentui už jo padrąsinančius žodžius, išreikštus Lietuvos delegacijos nariams Baltuosiuose Rūmuose 1940 m. spalių mėnesį.

c) Laiškas Sovietų, Anglijos ir Vokiečių ambasadoms:

Kadangi Sovietų Sąjunga, laužydama savo sutartį su Lietuvos Respublika, smurtu užėmė Lietuvą, pateisindama šią okupaciją suklastuotais ir prievartos keliu pravestais "rinkimais" 1940 m. liepos 14 d.;

Kadangi Sovietų Rusija Lietuvoje tesurado nepilnus tris tūkstančius komunistų, palankesnių sovietiškąjai okupacijai ir aneksijai;

Kadangi didžioji Lietuvos gyventojų dauguma nori savo gyvenimą tvarkyti pagal krikščioniškuosius pagrindus, pagal šventas šeimos teises ir pagal privatinės nuosavybės teisę;

Kadangi komunizmas plačioms Lietuvos gyventojų masėms yra visiškai svetimas ir nekenčiamas reiškinys;

Kadangi Lietuva yra daug senesnė tauta, negu Rusija ir be maž 240 metus valdė didesnę Rusijos dalį, tuo tarpu kai Rusija Lietuvoje turėjo galios tik 120 metų.

Todėl iš viso to seka, kad komunistinės Sovietų sąjungos vyriausybė neturi jokios teisės kalbėti vardu lietuvių tautos, kuri brangina savo pačios politinę nepriklausomybę, ir be to reikalauja, kad 40,000 lietuvių, tapusių baisioje GPU auka ir kurie dabar yra varginami Sovietų kalėjimuose Sibire Kazakchstane, ir kituose tolimuose užkampiuose, būtų grąžinta laisvė ir leista grįžti į savo tėvynę.

d) Nutarta pasiųsti vietos ganytojui, Hartford'o vyskupui, pasveikinimą.

e) Studentų seimas nutaria, kad kiekviena L. K. Studentų kuopa iki Naujų Metų surengtų vieną kokį nors paruošimą, iš kurio gautą visą pelną aukotų Lietuvos reikalams.

f) L. K. Studentų seimas, atsižvelgdamas į eilės kuopų veiklumą ar visišką iširimą, įpareigoja sąjungos valdybai:

1. sustiprinti silpnai gyvuojančias kuopas.

2. steigti naujų kuopų kur tai yra galima.

g) Seimas kreipia naujosios valdybos dėmesį imti realių žygių, kurių pasekoje prie L. K. Studentų ir Prof. Sąjungos būtų prijungta katalikų draugovė Boston, Mass.

h) Kad pagyvėtų organizacijos veikimas, seimas nutarė:

1. kad seimai kasmet būtų laikomi įvairiose vietose.

2. kad artimesnės kuopos savo tarpe rengtų susivažiavimus.

3. kad būtų plečiamos pažintys tarp atskirų kuopų ir tarp jų narių.

4. kad visi studentai savo rašytu žodžiu aktyviau dayvautų "Studentų Žodyje".

9) Centro Valdybos rinkimai. Garbės pirmininkas—dr. Pranas Galinis, pirmininkas— Petras Aikšnoras, I vicepirmininkė —Elena Katinaitė, II vicepirmininkė—Valerija Jakštaitė, iždininkas—Vincas Šaulys, sekretorius—Eduardas Galevičius, socialinė sekretorė—Alicija Stasiliūnaitė.

Seimas pareiškė padėką Marianapolio vyriausybei, kun. dr. J. Navickui ir kun. dr. J. Vaškui už svetingumą rankų plojimu.

Seimas baigėsi kun. dr. J. Vaškui sukalbant maldą.

Petras Aikšnoras,
Seimo sekretorius

NAUJI AKADEMIJOS RŪMAI

PITTSBURGH, PA. — Nuo 1929 metų prie Šv. Pranciškaus Seserų vienuolyno, gražiuose Apvaizdos kalneliuose, veikia mergaitėms akademija.

Lig šiol akademija buvo prisiglaudusi vienuolyne. Tačiau akademikių skaičiui kasmet didėjant buvo neišvengiamas reikalas statyti atskiros patalpos, nes vienuolyne jau nebuvo galima sutilpti. Dievui laiminant ir geradariams remiant tikslas pasiektas. Toli nuo miesto triukšmingo gaudesio ir fabrikų dūmų, gražių sodų apsodintame kalnelyje pastatytas trijų aukštų pastatas—akademija, kurioje galės mokytis ligi 300 mergaičių.

Prie akademijos yra mergaitėms bendrabutis, kuriame apsigyvena iš toliau atvykusios mokytis akademikės.

Mokslo atžvilgiu akademija turi gerą vardą. Tai liudija, kad įvairiuose konkursuose akademikės nekartą yra laimėjusios pirmąsias vietas. Su čia gautais diplomais galima stoti į bet kokį valdžios universitetą, ar kitą panašią mokyklą be jokių egzaminų.

Be bendrų high school programos dalykų dar mokoma ir specialių, kaip komercija, muzika, namų ruoša.

Lietuvių kalbą, istoriją, literatūrą dėsto Seserys Pranciškietės studijavusios keletą metų Kaune Vytauto Didžiojo Universitete.

O svarbiausia yra, kad kartu su mokymu čia ranka rankon eina ir auklėjimas katalikiškoj dvsioj.

Lietuviai tėvai, ypač rytinių valstijų šia Šv. Pranciškaus Akademija privalėtų daugiau susidomėti siųsdami jon mokytis savo dukreles. Įdėtas kapitalas į jaunosios kartos mokymą ir auklėjimą sugrįžta tūkstanteriopai. Būdami lietuviais privalome daugiau turėti ir sveikos lietuviškos ambicijos. Mūsų lietuvišką susipratimą rodo, kaip mes vertiname lietuviškas mokslo įstaigas. Visų susipratusių lietuvių tėvų garbė ir pareiga reikalauja jaunimą siųsti į lietuviškas mokyklas, akademijas.

Naujoji, moderniškai pastatyta Šv. Pranciškaus Akademija Pittsburghe yra atvira plačių apylinkių lietuvių tėvų dukterims.

Teko patirti, kad akademija bus šventinama rugpiūčio mėn. 3 d. *Koresp.*

LIETUVIŲ DIENA

Rengia LRKSA Wisconsin apskritis, liepos 20, 1941, Maple Grove Park, 3555 South 13th St., Milwaukee Wis.

Kviečiama visa dvasiškija, visų kolonijų chorai, visi lietuviai-lietuvaitės.

Tvarka bus sekanti;

11:15 Šv. Mišios už Susivienymo narius Šv. Gabrieliaus bažnyčioje, South 10th West Lapham St.

Po pietų žaidimai, trumpos kalbos, dainos, šokiai prie geros muzikos.

Bus visokių užkandžių ir gėrimų.

Gera proga visiems Wisconsino lietuviams pamatyti mūs bažnyčią, kurios vidus tik ką baigtas gražinti.

Kviečia Rengėjai

PASAULIO SIMBOLIZMAS

Arba

GAMTOS IR KITI BALSAI

Sulietuvino

KUN. A. M. KARUŽISKIS

(Tęsinys)

Myra—Savęs Užsigynimas

Myra yra kartus augalas ir reiškia atgailą ir savęs užsigynimą, kurs susideda iš apvaldymo mūsų sielos piktų palinkimų. Čia tai reikalinga kova, nes "žmogaus gyvenimas, ir jo dienos kaip samdininko dienos" (Jobo VII, 1).

Tuomet, kaip myra apsaugoja mus nuo supuvimo, taip tikra atgaila ir savęs užsigynimas apsaugoja nuo nuodėmės sugedimo. Savęs užsigynimu mūsų kūnas yra prirengtas garbingam prisikėlimui, pateptas, lyg nesugedimui.

(Bus daugiau)

EYNON, PENNA.

Barbecue ir Šokiai

Bus šeštadienio vakare, liepos 19, 1941 ant parapijos žemės.

Pramogos pelnas skiriamas Šv. Marijos parapijai.

Rengėjų komisijos garbės pirmininku yra klebonas kun. Juozas Auruškevičius, pirmininkas —Jonas Jaris, pagelbininkas— Jonas Kvietkus; Jonas Budris ir Jonas Jokubaitis—tikietų komisijoj.

Visi vietos ir apylinkių lietuviai prašomi skaitlingai atsilankyti į mūsų ruošiamą pramogą.

Rengėjai

VARGONINKAS IEŠKO VIETOS

Mylintis muziką (ypatingai chorą), savo užsiėmime turįs patyrimo. Vietą galėčiau užimti apie pradžią liepos mėn. Reikalui esant prašau kreiptis: K. ŽALNIERAITIS, 19 Chestnut St., Brooklyn, N. Y.

SUPRASKITE APIE VYNĄ!

Jūs parodote savo supratimą pirkdami GREYSTONE. Dėl to, kad GREYSTONE yra geriausias. Metai po metų jis išlaiko rekordą, kaip populiariškiausio vyno parduodamo Pennsylvanijoje. Rekordas remiasi aukščiausia kokybe... pastoviai išlaikoma. GREYSTONE NETURI rivalų dėl savo gerumo ir skonio.

GREYSTONE California
PORT • SHERRY
WHITE TOKAY • MUSCATEL
$1.79 GALLON 95¢ ½ GALLON 50¢ BOTTLE
Alcohol 20% by vol.
Sauternes $1.38 ½ gal.
Zinfandel $1.09 Gallon
Claret 44¢ Bottle

GREYSTONE
California
QUALITY WINES

© 1941 Shewan Bros. Corp., Phila.

BALTIC AMERICAN TIES OF FRIENDSHIP

(An opening address by MR. CONSTANTINE R. JURGELA at the Baltic Freedom Rally, The Town Hall, New York, N. Y. June 15, 1941)

Fellow Americans:

We have gathered here to commemorate, in the words of our Governor, "the bonds of affection and regard existing between America and the distressed Baltic peoples", to formally convey the sympathy of the American people to the peoples of Estonia, Latvia, and Lithuania, "and give public expression of the hope that they will soon regain their freedom."

It is fitting that we review on this occasion those traditional ties between our respective countries, that friendship mutually consecrated by the sacrifices of blood and devotion.

England conducted extensive trade with the Baltic countries since the 12th century. Besides amber, the Baltic countries supplied timber, tar and potash for English shipbuilding industry. This trade suffered greatly during long wars of the Polish-Lithuanian Commonwealth against Sweden and Moscow. Enterprising Englishmen then conceived a plan for exploitation of American resources to replace costly Baltic timbers and, with this in view, established the Colony of Virginia. It is known from the surviving records that "eight Polanders" were brought to Virginia by Captain John Smith on board relief ships. Those "Polanders" were recruited by the Baltic Company of England in the Baltic ports of Narva, Tallinn, Riga, Elbing and Danzig. The imported artisans helped to establish tar, pitch, potash and glass industry in Virginia and caused the first "political strike" to gain suffrage for themselves.

In 1651 the Dutch colonists of Nieuw Amsterdam had captured Fort Nassau from the Swedes and named it Fort Casimir, in honor of King John-Casimir of Polish-Lithuanian Commonwealth and an opponent of Sweden. That fort was built on the present site of the city of New Castle, Delaware. In 1659 Dr. Alexander Carolus Curtius had come from Lithuania to New York to teach classics. In the same year, Governor Peter Stuyvesant had asked West India Company of Holland to "cause that some Polish, Lithuanian, Prussian, Jutlandish or Flemish farmers may be sent over by the first ships", and some of Lithuanian dissident refugees had arrived to settle upper Hudson country. About the same time England had acquired title to the island of Tobago, near Trinidad, from Duke Jacob of Courtland (Latvia), and Latvian colonists had been transported from Tobago to New York.

During the American Revolution, sons of Lithuania, chief among them the famed General Thaddeus Kosciuszko, who earned eternal respect for his great services to the American people, had fought for freedom of America. His adjutant was Julius Niemcewicz, a native of Latvia.

A wave of political refugees from Lithuania, Latvia and Poland had come here in 1832-1834. First history of Lithuania was published at Boston in 1832 and republished three more times within a year. One of the exiles of 1834, Captain Alexander Bielaski, a Lithuanian, died for the Union Cause in Missouri in 1861. Hundreds of Lithuanians, Latvians and Estonians fought for the Union in the Civil War. Thousands of them served this country in the Spanish American War. More than 60,000 served Uncle Sam in the World War.

After the World War, a group of American officers and men enrolled in the Baltic armies. About 600 men went overseas to fight for the independence of the Baltic countries. Private Pranas Eimutis of Lithuania died while protecting members of the American Military Mission from German communist soldiers. An American, Lieutenant Samuel Harris, died a hero's death for Lithuania and is buried in the Arlington National Cemetery, and a number of Americans of Baltic descent died in defense of all three countries. An American professor, Dr. Karlis Ulmanis, became Premier and President of Latvia. Lithuanian and Latvian languages are taught in a number of great universities. A group of prominent American educators and statesmen, among them our Mayor LaGuardia and Mr. Robert J. Caldwell, who is present here, were responsible for an unconditional recognition de jure of the Baltic Republics on July 27, 1922. American mediators performed important services in the post-war period. Finally, President Roosevelt and our State Department have firmly rejected Soviet Russian overtures for some form of recognition of the terrible communist aggression on the Baltic shores. American public opinion is unanimous in this respect, as illustrated by the views of Mr. Wendell L. Willkie, Republican Presidential candidate, in his message to The Baltic States Day at the World's Fair (October 6, 1940) and his congressional testimony, and as reflected by editorial comments in the most influential press of this country and, finally, by the Proclamations of the Governor of New York and other States.

Baltic peoples have given this country many educators, statesmen and industrial leaders. In this State, city of Wilna, named after the capital of Lithuania in 1813, was the seat of Jefferson County for many years. We also find in this State the towns of Livonia, Riga and other namesakes of the Baltic localities. Right now, one of the two directors of national defense is Mr. Sidney Hillman, son of Lithuania and a leader of American labor. Until recently, a Lithuanian-American was Special Aide of the Secretary of Treasury. Likewise, Lithuanian Americans were on the White House staff during the Presidency of Mr. Hoover. A Lithuanian, late Mr. Kay, was a member of the Supreme Court of the State of Washington. I could mention many, many names of Baltic Americans who contributed and are contributing to the development of this country, and many Americans who contributed to the cause of freedom, cultural and industrial development of Estonia, Latvia and Lithuania. Suffice it to say that the citizens of Baltic extraction are enjoying, with few exceptions, universal respect for their loyalty, civic integrity, clean ways of life and diligence. Political, educational and commercial ties were all of the best.

The brutal invasion of the Baltic countries, lying directly in the path of communist and nazi aggressors, evoked American sympathies. The American people throughout this great nation are paying tribute to the gallant Baltic peoples today. Our hearts go out to them. American people will give their generous moral, political and material support to the Baltic nations in their determined struggle for freedom, for democratic form of government, for survival of racial and religious tolerance so dearly cherished by the Baltic nations throughout ages. Long live in-

VYRAI, MOTERYS VIRS 40 M. NEBOKITE SILPNI, SENI

Jaučiatės Smarkūs, Švieži, Daug Jaunesni. Vartokite Ostrex. Jame yra abelni stiprytojai, žadintojai, dažnai reikalingi po 40 m. — kūnams stingantiems geležies, kalkių, fosforo, jodo, Vitamino B1. 78 metų amžiaus daktaras sako: "Tas labai patarnavo [illegible]. Aš pats [illegible]

OUT FISHIN'

By SAL. G. BEKAMPAS

A fellow isn't thinkin' mean, out fishin';
His thoughts are mostly good and clean, out fishin';
He doesn't knock his fellow men or harbor any
grudges then;
A fellows's at his finest, when out fishin'.

The rich are comrades to the poor, out fishin',
All brothers of a common lure, out fishin',
The urchin with the pin an' string
Can chum with millionaire and king, out fishin'.

A feller's glad to have a friend, out fishin';
A helpin' hand he'll always lend, out fishin',
The brotherhood of rod an' line
An' sky and stream is always fine;
Men come real close to God's design, out fishin'.

A fellow isn't plottin' schemes, out fishin;
He's only busy with his dreams, out fishin';
His livery's a coat of tan; his creed: to do the best
he can;
A feller's always mostly man, out fishin'.

FRATERNALS ARE RENDERING NATIONAL SERVICE IN HOME PROTECTION AND CONSERVATION

By OSCAR E. ELESHIRE,

President of the Modern Woodmen of America and a member of the Executive Committee of the National Fraternal Congress of America

Fraternal benefit societies had their origin 50 to 70 years ago. They sprang out of a need for home and family protection. The social and economic conditions of the day were favorable. That was the beginning of organized fraternity with life insurance as we know it today. In the 1870's to 1890's the institution of life insurance was in existence, but it was wholly commercial. It was attended by no current service. It provided no acquaintance, no meetings, no sociability, no sentiment, no adaptability to family protection within its ability to pay, no representative government, no opportunity for teaching valuable lessons of life and character. The new form of organized home protection was the expression of a new social need, much as Social Security is now.

When fraternal benefit societies first began to flourish, commercial life insurance was fairly well established, but it did not begin to render the social and business service it renders today. While the primary purpose of life insurance was and still is protection, commercial companies had not yet learned to adapt their protection to differing conditions and needs.

Men who organized fraternal societies more than half a century ago knew no more about life insurance and the service it is capable of rendering than was known by men already engaged in the business. Indeed, they knew less. While they did not know much about the science of life insurance, its management and sale, they had an idea, an inspiration, a desire to serve their fellowmen. Some of them were mistaken in their judgment, but well-meaning. This is why there has been a constant evolution of fraternal insurance societies, their management, rate structure and service. They have progressively grown better.

Fraternal Force of Nearly 8 Million

Today there are about 200 fraternal insurance societies in the United States and Canada. About 100 of them are affiliated with the National Fraternal Congress, which organiation is sponsoring Fraternal Week. Practically all of these are sound financially and under good management. Most of them insure men, women and children and operate in many states. Their membership totals 7,870,259 with $6,609,444,732.00 insurance in force. They must be reckoned with as democratic institutions rendering a large worthwhile service in home protection and conservation.

investment, for keeping the family together and for adjustment of human relations. When life insurance is accompanied by fraternal service, such as goes with our system of insurance, the setting is perfect. Not only is this true, but the fraternal system provides acquaintance and good fellowship along the way, while the plan is being carried through. We have demonstrated that this added helpfulness may go with adequate rates, sound protection and adaptable contracts. We believe more sentiment in business is needed. We know business and sentiment will mix.

Public Should Know of Good Deeds

The statutes of practically all states agree in their definition of a fraternal benefit society. The requirements are: not for profit, lodge system, representative government, and ritualistic form of work. Any institution that meets these requirements and also provides family protection is a good institution for democracy and for society. In addition to all this, every fraternal insurance society in the land does welfare work among its members in some form or degree. This kind of work should be continued, not only for the good it does, but also that the public, seeing our good deeds, may feel that we deserve the favors which the law now gives us.

Our societies are regarded as benevolent organizations. We will do well to keep them so. It is conservative to say that our societies spent not less than $5,000,000 annually in rendering service to their members and to the community in addition to their insurance contract promises. In addition to all this, no society that does its full duty will forget or neglect the families of deceased members. We challenge any other voluntary institutions in the world to match our record.

Fraternal insurance societies have high ideals. Helping others tends to make the helpers have high ideals and to have a genuine sympathy for others less fortunate. Few acting alone can render great material aid, and through our larger groups we can do much. The environment of the lodge room should have a wholesome influence, especially on youth. It affords opportunity to practice courtesy, to learn public speaking, to set a good example.

Best Society Is One Which Best Serves

Most service organizations go through three periods of development. First is the formative period. Some societies, with worthy objectives, may be organized with selfish personal motives. There must be more or less show and fun to arouse interest. All this promotes early growth. Then comes the period of readjustment of objectives and methods of operation. In this process, distance is lost but a sounder foundation is gained. The third step is a period of service. Most of our societies are in that period now. And by the service we render, all our societies will be judged. The value of a society is not necessarily in the size of its membership nor the amount of its assets nor in the volume of insurance in force. That fraternal insurance society is best which best serves.

If service is the yardstick by which we are to be judged, then a great duty and a great challenge confront us. It is clearly our duty to maintain ourselves as fraternal insurance societies, not only under the law, but also in the mind of the public. We must continue our fraternal service and welfare work. We must strive without ceasing to practice tolerance, good will, kindness, brotherly love and peace. We must not unduly compete with one another, but with friendly cooperation seek to do our duty as good citizens and to make our land a better place in which to live.

"There is a destiny that makes
us brothers;
None goes his way alone;
All that we send into the lives
of others
Comes back into our own."

FRATERNALISM OUR DEFENSE

By FOSTER F. FARRELL,
Secretary-Treasurer and Manager of the National Fraternal Congress of America

The prevailing thought in the minds of the people of our country today is centered around one word — "DEFENSE". To the eight million members comprising the Fraternal Benefit System "Defense" is not new, as they were inspired to become Fraternalists because of a desire to safeguard their homes in their beloved country, which in many cases is not the land of their birth, but of their own chosing.

Members of Fraternal Benefit Societies, banded together as they are for mutual protection, have already taken advantage of the opportunity to be of assistance in the defense program of our country. Many societies are active in Red Cross work, others have given liberally of their means to alleviate suffering in stricken countries, while still others have sent abroad ambulances and medical supplies. One of the societies brought over a number of children from devastated areas and installed them in one of the most pleasant children's homes it has ever been my pleasure to visit. These citations are but a few of the activities of the Fraternal Benefit Societies at the present time.

Events over the past few years have been so far reaching as to cause concern to all of us. The war raging across the sea has been productive of a serious cause for concern in this country. We know that war activities of any magnitude in any part of the world affects us morally and economically. Every home, every factory, every farm and every life in this country has been touched indirectly, and although we are not actually participating in this dreadful conflict, we have felt the weight of its pressure, and as the days go by we will come to realize it more clearly.

We must all join in an effort to establish a national defense so strong that no nation will dare to attack us. To preserve our liberties and make our defense secure, we must set ourselves to this important task. Now is the time for the serious study of our responsibilties—a time for us to keep in mind that we are all Americans and only by working together and facing the true facts and acting fearlessly with the full knowledge of these facts can we fulfill our obligation as citizens of this great nation. We have an opportunity to prove to the world that the Fraternal Benefit System is big enough and strong enough to meet any challenge.

The conditions confronting us today are a challenge requiring constant vigilance and the Fraternal Benefit Societies are equipped to answer that challenge in promoting sane thinking, and personal thrift in the form of the purchase of life insurance for future protection, which is of the utmost concern in the minds of our citizenry today.

Before us lies a great task and united as we are in the bonds of Fraternalism we will be prepared to meet it!

(Reprint from The Fraternal Monitor, May, 1941).

THE BALTIC STATES VICTIMS OF THE UNHOLY ALLIANCE BETWEEN HITLER AND STALIN

(An article published by "The New York Times" on July 1, 1941).

The Border Lands. In terms of human suffering, the fate of the helpless peoples doomed to live on the shifting borders between two great and greedy tyrannies. Germany and Russia, has few parallels in history. In the west the unhappy nations standing in the path of Nazi conquest are enduring the miseries of a hateful occupation, but they have been invaded only once, and all of them, including Western Poland, are represented by exiled Governments which continue to speak in their name.

The western states are not quite abandoned; in the east, however, the Baltic States Eastern Poland and Bessarabia have been twice overrun, twice pillaged, and for eighteen months completely isolated. Victims of the unholy alliance between Hitler and Stalin, these countries have been brutally incorporated into the Soviet "new order", which means that those who owned anything were dispossessed, and that intellectual, political and religious leaders were exiled or otherwise liquidated. Now they are the battleground for the "biggest battle in history", and this means burned towns, bombings, pogroms, uprisings, hideous reprisals of all kinds.

There was bound to be revolution in the Baltic States at the first opportunity, with or without the machinations of Hitler. These unfortunate nations are sure to be betrayed again if they exchange Soviet rule for Nazi rule; but it is probably inevitable, caught as they are between impossible alternatives, that they should help the devil they don't know to overthrow the devil they know. The case of Finland, which has maintained independence by its own force, is somewhat different. So is the position of Russian-occupied Poland; the great advantage of having an outside Government to act for the Polish state is that President Sikorski is in a position to negotiate for the release of Polish prisoners of war and other exiles held in Siberia, including the wives and children of Polish soldiers fighting for Britain. The soldiers in Russian camps will be in no condition to fight, perhaps, but their release will be of great political importance as the first sign that Poland can be reunited if Hitler can be defeated.

In any event, the policies of the border states are not real choices; they are reactions to cruelty and terror. It is not for us to judge them in their tragic dilemma. It is for us to remember that we are one of the dominant and responsible Powers in a world in which man-eating and nation-eating monsters are at large.

THE QUESTION BOX

REV. A. J. S. & G. A. A.
(Permission Extension Magazine)

Two baptized non-Catholics recently were married by a justice of the peace. If one of them becomes a Catholic, will the Church annul their marriage if they so desire?—N. J.

Two baptized non-Catholics contract a valid union which can be terminated only with the death of one of the contracting parties, and cannot be annulled. Conversion to the Catholic Faith would in no way affect this marriage as regards annulment.

My son has been asked to be best man at a non-Catholic church wedding. May he do so?—Wash.

For your son to function under these circumstances would imply active participation in the services of a religion contrary to the True Faith. Such participation is seriously forbid-

happy marriage and a home of my own. Is it correct for me to pray that I may meet and marry someone of my own Faith; or is such a request considered trivial?—Ill.

Such a request is by no means trivial. Indeed, with the exception of praeyr for purely spiritual benefits, it is difficult to think af a more worthy object of prayer. Marriage considered only in its material aspects is a worthy object of prayer, and since we know how directly and deeply a happy marriage affects spiritual life, prayer for a successful marriage is not only recommended, but most vigorously urged. The chance of a suitable partner in marriage is of such great importance that it would be foolhardy, indeed, not to seek the ready help of God. The unhappiness

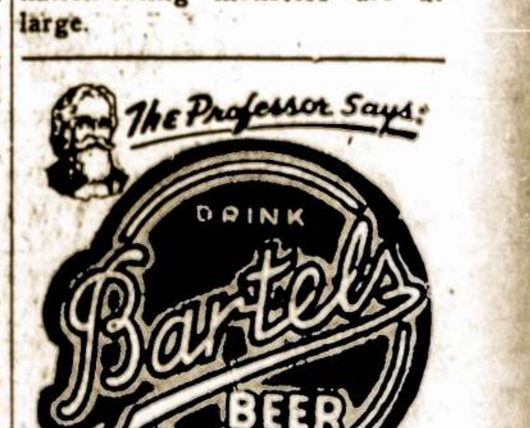

ANGLIŠKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNELIS

Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus lengvai galima angliškai susikalbėti.

Žodynėlis turi arti pustrečio šimto puslapių, patogo formato, parankus nešiotis kišeniuj ir kiekvienam reikale

VIETINĖS ŽINIOS

SKAITLINGAI LANKYKIMES Į MŪSŲ PARAPIJŲ DIDŽIUOSIUS BAZARUS

Švenč. Trejybės lietuvių parapijos, Wilkes-Barre, bazaras prasidėjo pirmadienio vakarą ir tęsis ištisą savaitę iki šeštadienio vakaro, liepos 19-tos.

Standose yra visokiausių gražių dovanų, kurias giliukingieji glėbiais neša į namus. Alkti ir trokšti nereikia, nes standose galima gauti gardžių valgių ir skanių gėrimų.

Kiekvieną vakarą yra skirtingi lošiai, būtent, pirmadienio ir trečiadienio vakarais didžiulės lap board partės. Dovanos išmokamos grynais (cash) pinigais.. Penktadienį—"klemsų" vakaras. Antradienį, ketvirtadienį ir šeštadienį leidžiamos piniginės dovanos. Paskutinį, šeštadienio vakarą, leidžiami didžiausi prizai—Porch Glider, Arm Chair ir k.

Kiekvieną vakarą orkestras groja lietuviškus ir moderniškus šokius.

Generaliu bazaro rengėjų komisijos pirmsėdžiu yra kun. A. J. Žukauskas, asistentas—muz. J. Stulgaitis, sekretorė — Veronika Zubrytė, iždininkė — Veronika Pikutytė.

Šv. Onos lietuvių parapijos, Luzerne, Pa., "Anniversary Carnival" irgi prasidėjo pirmadienio vakarą ir tęsis iki antradienio, liepos 22-ros.

Šiame karnivale yra visokių užkandžių ir gėrimų, o standose yra visokių gražių daiktų laimėjimui. Įvairiausi žaislai ir pasivažinėjimai—jauniems ir seniems.

Rengėjų komisijos garbės pirmsėdžiu yra kleb. kun. J. K. Kundreckas, pirm. A. Jenčius, J. Matulevičius, V. G. Motiejūnas, M. Rusnak, E. Motiejūnas, K. Stankevičius, J. Varaitis, J. Franzoni ir L. Misevicz.

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, Plymouth, bazaras prasidės liepos 30 diena ir baigsis šeštadienį, rugpiūčio 2-rą.

Šiame bazare irgi bus standų su visokiomis gražiomis dovanomis, lošiais ir laimėjimais; taingi visokių užkandžių ir gėrimų.

Skirtinga programa ir įvairiausi lošiai kiekvieną vakarą.

Generaliniu rengėjų komisijos pirmsėdžiu ir iždininku yra parapijos asistentas kun. J. Andriuška, o jam talkininkauja muz. P. Karašauskas ir įvairių bažnytinių draugijų nariai bei narės.

Be abejo, Wyoming Klonio lietuviai pasinaudos proga ir skaitlingai lankys mūsų parapijų bazarus. O Susivienymo nariai, reikia tikėtis, bus pirmutiniai. Gerb. dvasininkai mūsų organizacijai rodo kuo didžiausio palankumo, tad ir mes parodykime kuo didžiausio prisirišimo prie savų parapijų. "Ranka ranką plauja, kad abi būt baltos",—sako sena lietuvių patarlė.

Lankytojas

"DAINOS DRAUGIJOS" SUSIRINKIMAS

Wyoming Klonio "Dainos Draugijos" susirinkimas įvyks ketvirtadienį, liepos 24-tą, 8-tą val. vakare, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnytinėj svetainėj, Plymouth, Pa.

Dienotvarkėj be kitų reikalų bus svarstoma apie šių metų "Lietuvių Dieną", kuri, kaip ir kas metai, įvyks "Labor Day", Sans Souci parke.

Visi Wyoming Klonio chorai prašomi prisiųsti savo delegatus ir visų chorų chorvedžiai-muzikai prašomi dalyvauti.

P. Katilius,
"Dainos" Draugijos pirm.

MIRĖ LRKSA 1-MOS KUOPOS NARYS

A. a. Stasys Kadišius, 54 metų amžiaus, gyv. 94 Penn St., Kingstone, trumpai tesirgęs mirė liepos 14-tą dieną.

Laidotuvės įvyks liepos 18-tą iš Šv Marijos lietuvių bažvčios, parapijos kapuose.

Velionis iš Lietuvos atvyko prieš 30 metų ir visą laiką gyveno Kingstone. Priklausė prie Šv. Marijos lietuvių parapijos ir buvo ilgamečiu LRKSA 1 kp. nariu. Dirbo Woodward Colliery ir buvo aktyvus United Mine Workers of America unijos narys.

Paliko nuliūdime savo žmoną Kataryną ir šiuos vaikus—Juozą Jungt Valstybių kariuomenėj Fort Bellvoir, Va., Stasį, Edvardą, Raymondą, Viktorą, Karolį ir Joną namuose, dukterį Sally, Valley Forge, Eilliam Dubauskienę, Kingstone; taipgi du broliu—Jurgį Kingstone, o Stasį Lietuvoj.

Te ilsisi Viešpaty!

LRKSA 17-TOS KUOPOS SUSIRINKIMAS

Įvyks sekmadienį, liepos 20-tą, tuoj po paskutinių Šv. Mišių, Švč. Trejybės parapijos salėje, kampas South ir S. Meade Sts.

Visi nariai prašomi atsilankyti ir užsimokėti duokles.

Susirinkimo dienotvarkėj vajus ir kiti svarbūs reikalai.

J. Batvinskas, pirm

JUOZAS P. KEMEŽIS U. S. KARIUOMENĖJE

Buvęs LRKSA 194 kuopos Inkerman, Pa., finansų raštininkas Juozas P. Kemežis nuo kovo mėnesio pabaigos tarnauja Dėdės Samo armijoje

13 savaičių J. P. Kemežis lavinosi Camp Croft, South Carolina valstijoje. Nuo liepos 8-tos perkeltas Indiantown Gap stovyklon

Kareivis J. P. Kemežis siunčia geriausius linkėjimus Susivienymo centrui, savo draugams ir pažįstamiems.

Linkime Juozui laimingai atlikti karo prievolę, o sugrįžus savųjų tarpan vėl darbuotis Susivienymo gerovei!

MAŽĖJA SELPIAMŲJŲ SKAIČIUS

Praeitą savaitę Luzerne apskrity 7,024 pavieniems ir šeimoms išmokėta pašalpomis $38,-139.10. Užpereitą savaitę 7,366 šelpiamiems išmokėta $40,662.40.

NAUJA LRKSA 14 KUOPOS NARĖ

JAUNAVEDĖ MRS. JERRY C. STULGAITIS

Birželio 28-tą dieną Sofija Paulenkaitė susituokė su gerai žinomu Jerry C. Stulgaičiu, vargoninko J. Stulgaičio sūnum.

Moterystės Sakramentą suteikė klebonas kun. J. K. Miliauskas, Švč. Trejybės lietuvių bažnyčioje, Wilkes-Barre, Pa.

Pamergėmis buvo Agnietė Jaškiūtė ir Betty Sinkevičiūtė, o pabroliais—Jeronimo brolis Pranas Stulgaitis ir Alekas Wilgosz.

Jaunavedė yra baigusi GAR High School. Priklausė merginų Sodalicijos draugijoj, parapijos chore, o dabar įsirašė į LRKSA.

Jaunavedis irgi yra Susivienymo narys, priklauso 17 kp. Baigęs GAR High School ir University of Scranton.

Vestuvių pokylis įvyko jaunavedės tėvų namuose Giminės ir draugai linksmai ir gražiai pabaliavojo.

"Medaus mėnesiui" jaunavedžiai išvyko į Freeport, L. I. ir Butler, Pa. Sugrįžę apsigyvens tėvų, pp. Stulgaičių, namuose, 122 So. Meade St., Wilkes-Barre.

Jaunavedžiams moterystės luome linkime laimės ir daug daug skaisčių saulėtų dienelių.

P. PIEŠAITIS ATRASTAS OAKLAWN MIŠKELY NEGYVAS

Pranas Piešaitis, gyv. 25 Luzerne St., Lee Park, kuris vėlesniuoju laiku sirguliavo, birželio 19-tą dieną išėjęs iš namų daugiau nebegrįžo. Tas labai rūpino jo sūnų ir žmoną, kuri net buvo paskyrusi $50.00 dovanų tam, kas nurodys kur josios vyras randasi. Bet praeito sekmadienio popietį Lee Parko gyventojas Chris Martin atrado velionį negyvą po krūmokšniu, giraitėj už Oaklawn kapinyno

Spėjama, kad velionis, esant dideliam karščiui, krūmokšnio pavėsy atsigulė pasilsėti ir užmigo amžinu miegu.

Velionis visą laiką, iki pabaigai gegužės mėnesio, dirbo Glen Alden Anglies Kompanijos Loomis kasykloj.

Paliko žmoną Nellie, sūnų Praną, keturis anūkus ir keturis brolius—Joną Lee Park, o Vincą, Andrių ir Simoną—Lietuvoj.

Palaidotas antradienio rytą iš Šv. Kazimiero bažnyčios, Šv. Marijos kapinyne.

Laidotuvių reikalus tvarkė ir patarnavo plačiai žinomas ir pasekmingas laidotuvių direktorius Kazys Liegus.

LIETUVIS ŽUVO ANGLIES KASYKLOJ

Praeitą penktadienio rytą Glen Alden Anglies Kompanijos Huber kasykloj, Ashley, kritusi uola užmušė Juozą Lisonį, 60 metų amžiaus, kuris Ashley rajone buvo žinomas kaip "Juozas Didysis". Nelaimė buvo nepaprasta, nes truko virš tris valandas laiko iki nuo sutriuškinto kūno pašalino anglinę uolą

Velionis buvo pašarvotas laidotuvių direktoriaus Leo Sinkevičiaus įstaigoj iš kur ir palaidotas.

Paliko vieną sūnų gyvenantį Detroite.

Nors velionis šioj šaly išgyveno 40 metų, bet nei prie draugijų nei parapijos nepriklausė.

SURINKITE SENĄ ALUMINĄ

Liepos 21 ir 22 dd. Wilkes-Barre mieste bus renkamas senas aluminas, kuris bus sunaudotas Tautinio Apsigynimo reikalams. Liepos 21-mą, prie Public Square bus paruošta tinkama vieta, kur šeimininkės galės atgabenti seną, vartojimui netinkamą, aluminą. Taip pat tą dieną mergaitės skautės eis per namus, dalydamos tuo reikalu literatūrą ir nurodys kur nešti seną aluminą. Numatoma, kad reikėsią 100 sunkvežimių alumino surinkimui.

Majoras Loveland tuo reikalu išleido į gyventojus proklamaciją.

LEONUI SINKEVIČIUI GERAI SEKASI

Jaunam profesijonalui, laidotuvių direktoriui Leonui Sinkevičiui, jo profesijoj gan gerai sekasi. Jis vienos savaitės laikotarpiu turėjo net trejas lietuvių laidotuves, būtent, Jurgį Simonaitį, kariškį Petrą Rasinkų ir Juozą Lisonį. Pastarieji du buvo ir pašarvoti jo įstaigoj. Be viršminėtų da palaidojo porą kitataučių. Džiugu pažymėti faktą, kad reikalui esant mūsų tautiečio maloniu patarnavimu naudojasi ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai.

MOTERŲ KLUBAS TURĖS IŠVAŽIAVIMĄ

Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubo metinis išvažiavimas įvyks sekantį sekmadienį, liepos 20-tą prie Silkworth ežero Mrs. Charles Žernauskienė yra rengėjų komisijos pirmininkė. Dėl rezervacijų galima kreiptis pas Mrs. Anthony Washesky ir Miss Lenore Long.

TOBULINA KELIUS

Harrisburg.—Vieškelių departamentas paskelbė, kad per pereitus fiskalius metus, pasibaigusius gegužės 31-mą, pagerinta 2,162.97 mylių kelių Užpereitais metais pagerinta 2,159.22 mylių kelių.

MIRĖ ĮŽYMUS SCRANTŲ LIETUVIS MIKAS STIRNA

Liepos 8-tą dieną, po sunkios vidurių operacijos, mirė Mikas Stirna, gyvenęs 120 W. Market St., Scranton, Pa.

Kilęs iš Žagarių kaimo, Alytaus apskrities.

Liepos 12-tą, 9-tą val. ryto, velionis nulydėtas į Šv. Juozapo parapijos bažnyčią, kurios labui velionis nuoširdžiai darbavosi. Msgr J. V. Miliauskas, asistuojant kun. J. Valūnui ir J. Baltusevičiui, atlaikė gedulingas šv. Mišias. Iš bažnyčios nulydėtas į amžino poilsio vietą—Šv. Katarinos kapus, Moscow, Pa Į kapus lydėjo tokia didelė minia žmonių, kad niekas nebuvo matęs tokių didelių laidotuvių.

Velionis pasidėkojant savo jautriam ir linksmam būdui, turėjo daug draugų ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tarpe.

Velionis Mikas atvažiavo į šią šalį 1896 m., būdamas jaunas vaikinas. Iš pradžių tulą laiką dirbo anglies kasyklose, bet turėdamas nepaprastą fizinę jėgą, susidraugavo su ristikais ir pradėjo lavintis ristynių sporte. Jis patapo pirmaeiliu ristiku ir įgijo Pennsylvanijos valstijos čempionatą. Jis buvo ristiku pagarsėjusių Antano Kundroto ir brolių Zbiškų laikais. Kada tik atvažiuodavo į šį miestą lietuviai ristikai, Mikas juos stengdavosi sutikti, pavaišinti ir paspausti jų ranką. Patapęs įžymiu ristiku metė angliakasyklų darbą ir įėjo į biznį — atidarė švarią užeigą. Biznyje turėjo nepaprastai gerą pasisekimą.

Maždaug 23 metai atgal atsiėmė iš Lietuvos savo sūnų Joną ir apie 12 metų atgal jis pavedė jam savo biznį. Kadangi sūnus Jonas yra baigęs aukštą mokyklą, tai sugeba pavyzdingai biznį vesti.

Velionis Mikas buvo labai linksmo būdo Kitataučių tarpe jis buvo žinomas kaip "Uncle Mike". Jis niekuomet neapleisdavo jokių lietuviškų viešų sueigimų. Jis su savo dainomis ir linksmomis pasakomis palaikydavo dalyvių tarpe linksmą nuotaiką. Jau kur jis būdavo ateina, tai visuome apie jį grupuojasi būrys žmonių. Jeigu kurios nors lietuviškos organizacijos reprezentantas jam pasiūlydavo bilietą dėl kokio nors parengimo, tai jis sakydavo: "Duok nors dešimtį, ką aš su vienu veiksiu." Ir jis visados vesdavosi su savim būrį draugų. Jis taipgi buvo labai pagarsėjęs labdaringais darbais Netik Amerikoj gyvendmas daug aukodavo įvairiems Lietuvos reikalams, bet ir Lietuvoje viešėdamas savo giminėms yra palikęs apie $10,000. Kiekvieną metą jis jiems siųsdavo ne tik dešimtines, bet ir šimtines dolerių. Priklausė prie daugelio lietuviškų organizacijų. Draugijų susirinkimuose ir parengimuose jis visus pavaišindavo. Kol kas negalima numatyti kito tokio asmens, kuris Miko vietą galėtų užimti. Velionio didžiausias talentas buvo jo prigimtas geras būdas. Jį niekas nematė piktą, barantis ar ginčinantis apie politiką Jeigu kas jo prašė kokios pagalbos tai antru kartu prašyti nereikėjo, karto užteko. Pasidėkojant jo būdo geroms ypatybėms, jis ir praturtėjo, nes jo malonus būdas sudarė jam didelį skaičių draugų. Todėl jo ir mirusio draugai neužmiršo. Jo karstas skendo gėlėse. Į du dideliu automobiliu kaip tik galėjo sutalpinti gėles.

Kada jo karstą atnešė šeši Taurų Klubo nariai ir leido į amžinasties duobę, tai ne tik jo sūnaus ir artimų giminių, bet ir daugelio dalyvių ašaros krito iš akių. Tai buvo gilus liudesys, atsisveikinant su užgesusia kilnia asmenybe

Amerikoje paliko sūnų Joną, o Lietuvoje brolį ir dvi seseris.

Taip, Miko jau nėra mūsų tarpe. Bet ilgai, ilgai jį minės šio miesto lietuviai...

Sudiev, mielas Mikai, ilsėkis ramybėje, atlikęs žemišką kelionę...

W. A. Meškūnas

ELMHURST

BUS DIDŽIAUSIAS PIKNIKAS

Didžiausias piknikas, kuris kada buvo laikomas Šv. Marijos Vilos Parke, jau seniai ruošiamas komiteto ir įvyks rugpiūčio 24 d.

Ruošiama šimtai gražių dovanų ir rankdarbių laimėjimams. Be jų bus ir piniginių dovanų: pirmoji, $50.00; antroji, $25.00, trečioji, $15.00; ir ketvirtoji, $10.00.

Svečiams palinksminti bus gražios muzikos ir nepaprastų pramogų. Visi džiaugsis atsilankę ir praleidę dieną lietuviškoje dvasioje, nes savo atsilankymu parems lietuvišką įstaigą, kuri globoja senelius ir auklėja našlaičius.

Tad visi ruoškimės į šį didįjį metinį pikniką.

Rengėjų Komitetas

ŠIUPINYS

Nepagydoma Nemigė

Joškė susirgo nemige ir skundžiasi savo draugui Joseliui:

"Ui, aš viską išmėginau—niekas negelbsti, dabar jau nei avių skaitymas negelbsti."

"Žinai, Joške, pagelbės, jei suskaitysi nei daugiau nei mažiau, kaip 10,000" patarė Joselis.

Kitą rytą Joškė ir vėl skundžiasi:

"Praeitą naktį nei akių nesudėjau. Suskaičiau 10,000 avių, jas nukirpau, vilnas iššukavau, suverpiau, išaudžiau ir pasiuvęs kostiumus nuvežiau į New Yorką parduoti. Ir ar man tikėsi?! Ant tos tranzakcijos pralošiau $25,000! Kaip mane gyvą matai--nei akių nesudėjau!"

Surprizas Senam Tėvui

Keli metai atgal į Lietuvą sugrįžo prasigyvenęs amerikonas ir parsivežė automobilį. Norėdamas pademonstruoti savo tėvui prabangišką iš Amerikos parvežtą susisiekimo priemonę, įsisodinęs seną tėvą automobiliun pasileido viešuoju keleliu. Tik netikėtai jų automobilis atsidūręs į medį sudūžta ir šale jo ant žemės atsiranda tėvas su sūnum. Senis pakilęs nuo žemės ir nuo skrandos purvą krėsdamas sako sūnui:

"Žinai, sūneli, šis juodis gerai traukia, net vėjas apie ausis vyniojasi. Bet pasakyk man, kaip tu tą šėtoną sustabdai ten, kur medžių nėra?"

Jaunavedžiai

Tuojau po apsivedimo susibara jaunavedžiai ir žmona verkšlena...

— Ak, kad aš dabar galėčiau nuskristi į dangų pas savo mamytę!..

— O aš, sako vyras,—norėčiau sėdėt restorane prie konjako bonkos ir gero katlieto!..

— Na, žinoma, dar graudžiau sušuko ji,—tu vis ką nors geresnio pasirenki!..

Alkoholizmas

Daktaras: Žinote, labai sunku nustatyti jūsų ligos diagnozą. Aš manau, kad alkoholizmas.

Pacientas: Gerai, daktare, aš ateisiu kitą kartą, kai tamsta būsi blaivas."

LITHUANIAN VOTERS WILL SUPPORT ROBERT M. HORLACHER FOR RE-ELECTION

Tunkhannock, Pa.—Wyoming countės lietuvių kilmės balsuotojai balsuos už Associate Judge Robert M Horlasker perrinkimui į jo užimamą vietą. Jau yra pasireiškęs žymus sentimentas, kad populiarus countės oficialas nebus pažemintas, bet išeis laimėtoju. **FNA**

PARENGIMAI

ŽEMIAU TELPA pramogų skelbimai tų draugijų bei kuopų ir biznieriu, kurie duoda spaudos darbus "Garso" spaustuvei.

METINĮ PIKNIKĄ rengia Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Kestučio Draugija sekmadienį, rugpiūčio 31, 1941, prie Sgarlet ežero. Pradžia 12-tą val. dieną. Tikietas $2.00 asmeniui.

CLAM BAKE rengia Luzernės Lietuvių Independent Klubas sekmadienį, rugpiūčio 24, 1941, prie Wallo Pines, Huntsville Road. Gros muzika ir visi galės linksmai laiką praleisti. Pradžia 1 val. po pietų. Tikietas $1.50 asmeniui.

SENOVIŠKĄ VAKARIENĘ rengia Šv. Pranciškaus tretininkai sekmadienio vakare, rugsėjo 7, 1941, 7 val. vakaro, Šv. Kazimiero parapijos salėj, Chestnut St. Larksville. Tikietas 35 centai. Pelnas — Nukryžiuoto Jėzaus Seserims.

LIETUVIŠKĄ PIKNIKĄ rengia S. L. A. 7-tas Apskritys, sekmadienį, liepos 27-tą, Sans Souci Parke. Programa prasidės 4 val. po pietų. Kalbės geri kalbėtojai, dainos ir šokia.

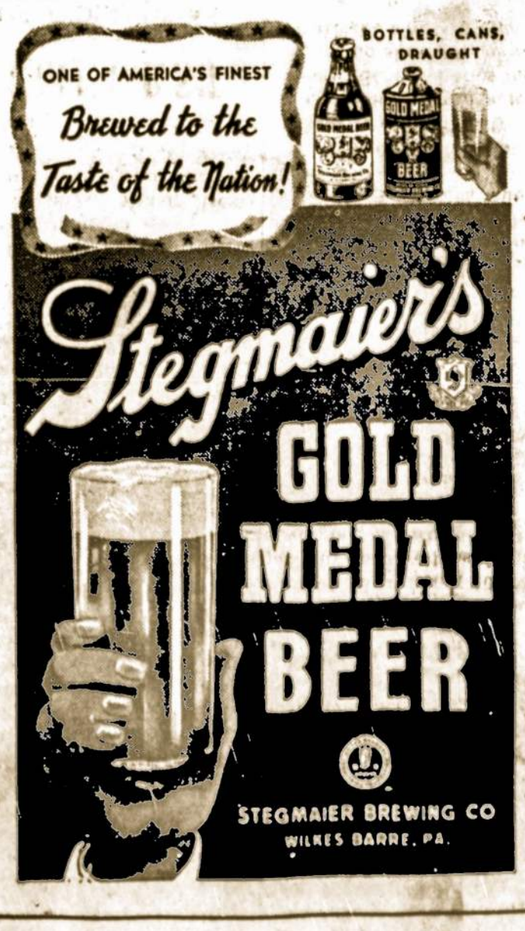

MIRĖ

A. A. JURGIS SIMONAITIS, 500 Front St., Warrior Run, ūmai mirė liepos 11-tą dieną. Palaidotas liepos 14-tą iš lietuvių Šv Petro ir Povilo bažnyčios parapijos kapuose. Velionis iš Lietuvos atvyko 1909 m., visą laiką gyveno Warrior Run ir dirbo Trusdale anglies kasykloj. Paliko žmoną ir tris dukteris gyvenančias Brooklyn, N. Y. ir vieną dukterį vienuolę Šv. Kazimiero vienuolyne, Chicagoj; taipgi du anūku.

A. A. MIKALINA RUTKAUSKIENĖ, gyvenusi pas sūnų Joną, 673 Main St., Sugar Notch, trumpai tesirgusi mirė liepos 8-tą dieną. Palaidota iš lietuvių Šv. Petro ir Povilo bažnyčios parapijos kapuose Velionė prieš 50 metų atvykusi iš Lietuvos čia apsistojo ir visą laiką gyveno. Paliko tris sūnus—Joną, Sugar Notch, Juozą ir Jurgį—Newark, N. J.

A. A. MARIJONA BARANAUSKIENĖ, gyv. 76 S. Main St., Pittston, mirė liepos 13 dieną. Palaidota liepos 16-tą iš lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose. Paliko sūnų Povilą ir seserį Gertrūdą Pečiulienę, Pittston.

Wilkes-Barre	2-8171	Dupont	Pittston 2866
Nanticoke	750	Forest City	114-4
Scranton	4-1167	Harvey's Lake	3092
Pittston	3123	Honesdale	209-J
Hazleton	20	Shickshinny	91-R-7
Carbondale	987	Nuremberg	8-R-26